

ISSN 1332-0149

9 771332 014003

Glasnik

OPĆINE VIŠKOVO

Ožujak 2006. • br 47

Čitajte nas na
službenim stranicama Općine
www.opcina-viskovo.hr

Glasnik OPĆINE VIŠKOVO

Ožujak 2006. • broj 47

ISSN 1332-0149

Nakladnik:

Općina Viškovo

Za nakladnika:

Goran Petrc, prof.

Glavna urednica:

Doris Brusić

Stručni savjet:

*Radovan Brnelić, Jadranko
Lučić, Sanja Udović,*

Nevenko Sablić,

Ines Strenja Linić,

Goran Petrc

Lektorica za čakavtinu:

Jelka Žilić

Fotografije:

Aleksandra Jurdana,

Vladimir Sušanj,

archive udruge i Općine Viškovo

Tisk:

CHORDA CORRUPTA d.o.o. Rijeka

Adresa uredništva:

Općina Viškovo, Vozišće 3

51 216 Viškovo

Tel: 503-770

Fax: 257-521

Sadržaj

IZDVAJAMO:

- 4** Pust
Maškare na vlasti
Pusne nemotarije
Halubajski karneval - Sakega leta se boji i lepši
Marina Stjelja - kraljica 7. halubajskega karnevala
U maškaranom štimungu
Meštar Pinel
Pusne huncutarije koštadorki
Finil je Pust
- 11** Iz duhovnog života
S Isusom na korizmenom Križnom putu
- 13** Aktualno
Radovi na izgradnji plinovoda: Nestrpljivo se iščekuje završetak radova
- 14** Analize
Efikasnost intelektualnog kapitala gospodarstva
- 16** Kultura
Iz rada Ustanove Ivan Matetić Ronjgov: Mantinjada po Ronjgovem
- 18** Gospodarstvo
Uloga clusterizacije u svijetu
- 19** Iz rada udruga
Ženski pjevački zbor Marinić: 20. obljetnicu ženski pjevački zbor obilježio prigodnim božićnim koncertom
Mješoviti pjevački zbor Halubjan: Ususret novim nastupima
Halubajske mažoretkinje: Uspješne na državnen prvenstvu mažori timi va Požege
- 22** Sport
NK Halubjan: Značajan pomak u rješavanju glavnog problema kluba
BBK Kvarner - Ferenčić: 2. zimski triatlon i 3. zimski duathlon Grobnik - Platak
- 24** Z našega kraja
Obahajanje Halubajskeh zvončari
- 30** Noviteti u knjižnici Halubajska zora

MAŠKARE NA VLASTI

DELAT SE NE SME, SKRBET NIŠ, POJIDAT SE NI KAKO, JADIT SE – ZABRANJENO. MORA SE: LUMPAT, POHAJAT, TANCAT, ZABAVJAT I LIH MISLET KAKO ČIN VEĆU BEDASTOĆU ZAKUHAT I DOBRO SE ZABAVIT. PAK KI NE BI VOLEL TAKOVU VLAST!

Uuuuuu!!! Ja moren čuda zdurat! Ću još jedanput! Uuuuuuuu!!! Ne reču mi zabadava da iman krepka pluća. Uuuuuuuu!!! Antonja je! V rog tulin! Puuuust je počel! Tulin z dna duši i z petneh žil. Tulin da van rečen koliko san zadovojna i kuntenta aš pust je štajon ki celo leto čekan i va njin se najlepče zabavin!

Sako leto na Antonju gremo h nonotu Dovičén. Pridu susedi Vahtarovi, Protovi i Juretovi i tulimo se ki će jače i boje. Nono ima jedan starinski rog ki visi na bršjivoj grede va konobe. S kuć ga ne da. Ki će tulit mora prit Dovičén. Čin je zatulil rog pul Dovičić, odtulil je neki z Rudna, čul se je drugi od Peščićić, tamo od Turak... zbudilo se Halubje! Antonjski rog nas zove! Gremo na Breg. Tamo j' danaska vela fešta. Zdignut ćemo Mateta Pusta! Prezet ćemo vlast! Krajuču ćemo zibrat... Malo nan vreme ni na ruku. Daž pada, magleno j' i blatno. Ma ki to ni abada!

Na Brege zvižda Anton Zvonečan! "Ja nisan lep, ma san čapan, san debel i jako jak!!! Jušto takov je ovoletnji pust, ki j' pul štandara komać čekal da zame svoju poziciju. Još su mu i najlon klali da se ne zmoči. Šegavo! Tamo na pozornice saborska borba za vlast. ON bi – OV ne da! Saki svoju kantridu čuva!

Ma, maškar je čuda! Moraju prevagnut! Se tancaju, frču, vesele se. Novozibrani meštar obećuje sega i sačesa Načelniku. Floće i pitura kot da j' saki dan va Sabore. Ni zabadava Pinell! Ne moreš mu ne verovat! I nekako teškega srca, a još teže ruki spustil je Načelnik kjuč va ruki Meštra Pinela. "Maškare, vi ste na vlaste! Kumedijajte, šušurajte, veselite se, kantajte... Se dajtel!" "I ćemo, ćemo! Se ćemo!", zijale su maškare, a koraja su njin davali muzikanti z zvončarske muziki.

I čin su maškare dobile kjuč v ruki, šle su zbuditi, obać, poštimat halubajska sela. I Mladeničen i Saršonon i Marčejan i Koson... i sakidar su nas počekali judi kuntenti da držimo do užanci i stareh navad. Se ka šinjorica je spekla puhanici, a pravi gospodari su znesli najbojo vino. Tako i rabi. Hvala njin.

I tako pohajajuć, već malo namjačeni prišli smo va Dom. A tamo ga hajcaju slovenske! Zajedin moraš čapat korak potresujski i hopcat kuliko god moreš! A moreš, moreš skroze, aš te samo nosi! I tako va veselen štimunge pričekali smo ta svečani čas, kad je rabilo zibrat ovoletnju krajuč karnevala. A to bome ni lahko. Med čuda lepeh nač najlepču, vela je poteškoča. Zato su divočki morale pametno povedat, kantat i tancat. I nakon dugega premišjanja "stručnega" žirija, zibrana je najlepča. Svetomatejka Marina Stjelja. Zagrnjena z bleštečen lancunom i z krunun krajice veselo je mahala i potancevala, a meštar Pinel zajedin ju je zel pod svoje. Obećali su da će sveko likemu pučanstvu pod njihovun vladavinun bit jako dobro. Delat se ne sme, skrbet niš, pojidat se nikako, jadit se – zabranjeno. Mora se lumpat, pohajat, tancat, zabavljati i lih mislet kako ćeš čin veću bedastoću zakuhat i dobro se zabavit. Pak ki ne bi volet takovu vlast!

Živeli zavavek!
Nina Dukić

"BELA UDOVICA
DOMA KOT SVETI CA
KUHAN I PEREN
Z KUĆI JA NE GREN..."

Ma ste to vi tista? Ma niste trebeda? A lane ste mi obećali da ćeće prit na tanci va Dom. Čuda od vas san trefila tamo, ma neke su mi se zbersile. Propustit pusni tanci va Dome, to van je vela škoda. Aš je i ovo leto va dome bilo pakleno. Judi se sprazne i pozabe na sakidajne brigi i poteškoći, pak se zitancaju, zikantaju, zinore i vaje se čute lagje i boje.

I ovo leto domaćini i organizatori pusnih tanci bili su naši zvončari. Pa kad prideš va salu, a na vrateh te dočeka onako krepak, lep, šestan mladić, lepo ti se nasmeje, još ki i namigne. A kamo ćeš lepčel! Ma ja san zajedin va sedmen nebe.

Va Dome su nan ovega vijaja sopli već sen poznati pravi sopci i kanturi – mladići z Kolaža. Kako ćeš, ja moran reć bilo krivo al pravo. Nisan preveć bila kuntenta š njimi, aš su se držali kot da su na prisilnen dele. Bez smoka i šuštanci. Umeju oni i boji bit!

Kot i lane, Dom je imel "produženi del" va oblike šatora, kade se je pilo i jilo, pa je bilo više mesta za tancat va Dome. I to je šegavo storeno, aš kad maškare zamuhata maha matačeći i skačući, rabi njin sakuliko mesta. A je se matačilo – bome jel! Ma ča se sega judi ne zmisle!

Već prvu subotu drito z Divega zapada prišli su kaubojci z pištoli z keh se j' dimelo, z facoli na noseh, škornjami ke su zvoncale i z barilcami z keh se namesto džina natezal lovranski. Vokolo njih tancale su z rožicami okrunjene vavek lepe Havajki, a po sakudar su poskakevali veseli zečići mej kemi su bile posebno interesantne lepe zečice ke su svojen teplen, mehken krznon teplile ka kolena i naručaji.

A ši vi poznate našega Mladena vraka? A daste si gurno! Ne more se zamislet pust bez njigove nemotarij. I vavek od njega bežin, tobože da me ne očrni, a tako san kuntenta kad mi se odnekudar prišuja i onda me onako lepo začrni po obraze. A tr su maškare! A to je i za sreću! I rad vele Mladenove popularnosti neki su ga klonirali. Čuda Mladeni – vraki pohajalo j' po dome, ča bi reć da se ni vraka užanca ne sme zatrta!

A Halubje je puno dobročinitelji, pak tako ni ni čudo da je prišal semo i Petar Pan. Vesel, va zelenoj monturice tancal je i odasleval iskrice jubavi i prijateljstva. A tek kakov je nastup imela naša najpoznatejka klizačica Idora Hegel! Va uskoj veštajice, naglašeneh oblini, izvodila je špagi, pirueti i skoki na si modi. A tamo na poneštre kantale su i šarmirale seh od reda Merlinki na halubajski način. Četrta je subota bila va znake onega čega va Halubje ni. Tako je ravno z Meriki prišal Kip slobode. Va soj svojoj veličine i v

ruke z ognjom ki se nikada ne gasi, kot ča se ne gasi naša voja i jubav za maškarane nemotarije.

Magari nimamo piramide i čuda mela, prišle su drito z Egipta lepe Kleopatri. A one su vladarice, to se zna. Ki got bi njin se približil, vaje je rob postal. Potancevale su tu i vavek vesele dvorske lude. A da su Halubajci pravi artižani, su. I kad se zabavljaju – delaju. Su pokazali da su pravi, delavi zidari. Oni su sobun prnesli meltu, opuki, žlivu za žbokat i uzidali pravi pravcati zid. I da jih maškare nisu female, oni bi bili storili celu kuću z šest stani, aš je to sad moderna gradnja va Halubje.

A jedna je subota bila va znake crtaneh filmi al judi z bajki. Tako su i na tanci prišli oni grdi Bubimiri, ča su si spaćeni, krvaveh očij i črneh zubi. Ma su bili jako simpatični i veseli, pak jih se ni nijedan bal. Još su š njimi skroze povedali neki vilenjaci i stiskali ih va se. Još san i ja finila va krileh nekeh od njih. I ni mi bilo slabo! Skakali su š njimi i lažjivi, ma dobrodušni pinokioti. Još su i neke dešpetjive tigrice brusile svoji nohti na njihovih dugeh noseh. A bome ni bilo nijenemu sejeno kad su po celen Dome počele letet nekakove kokoše, pak veli tići z dugemi kjuni, aš ta vražja gripa od tić nima milosti za nikoga. Leh ovi su tići nekako veselo tancali, da vero od njih ni straha. A zadnju je subotu se ponemelo. Prišla je cela Mala klinika z Šemsoton. Judi su vižitevali, cepjevali se, lekariju špricali v usta (još jedanput se je potvrđilo da je rakija najboja lekarija). Po pravice su ti duhtori najraje vižitevali i naslišali pluća žensken, za vin te tiće gripi – no! A ravno z Torina doskijala je naša Janica. Okrunjena z medajami, malo j' popadevala aš je trudna i kolena joj moluju. Uz sebe je imela i čuda navijači kot ča i treba takovoj sportašice. A neki su joj skroze nutili friško zbroškulano kafe kega su kuhali i nosili va sebe kot prave vreći kafa. Tu večer moglo se je zaigrat i pravi rulet!

A da va pusno vreme čuda spermici išće svoj put, to je već sen poznato. Tako je čuda od njih arivalo i va Dom. Pustili smo jin da se pul nas ugnjezde, da preživeju va našen okruženje aš je tako sigurno da se maškare neće zatrta, leh da će sako leto bit lepče i veće. Budite i vi takov jedan miči spermic ki će durat leto dan i čekat sledeći Pust, kad će se probudit i matačit na svetomatejskeh tanceh.

Ma ako van se j' dogodilo da niste arivali na ovi pusni tanci, nastojte da van se to već nikad ne dogodi. Aš se ono ča se celo leto "slaže pod kožun" trebe nekad i hitit vanka, a za to su van najboji tanci va Dome.

*Vidimo se k letu!
Čeka Vas Nina*

HALUBAJSKI KARNEVAL

SEDMI HALUBAJSKI KARNEVAL

SAKEGA LETA SE BOJI I LEPŠI

No pak jur je čudo! Dve šetemani pred tun subotun je saki dan bilo suho, mrzlo, sunčano, al burno. Si dani za ten, jušto takovo. No, baš tu subotu, 21.01. dan smo započeli gledajuć va nebo. Se se je neč mrčilo i namržjevalo, oblaki i serivali, trbuhi njin rasli, a obrvi se stiskale. Ma jur nismo zameritali! Ma kot da j' to važno?! Kad je vreme maškaran pačilo?! Več je od jutra bilo veselo i šušurasto. Na Brege je muzika sopla i najavjevala veli događaj – 7. Halubajski karneval.

Kot i vavek, karneval je počel z prijemon pul obezvlaščenega načelnika. Vavek je lepo iznova trefit judi ki sako leto radi pridu va naš kraj. Zahvalni smo sen prijateljon našega karnevala i vavek su nan dobro prišli. I kad smo odbavili ta službeni del, krenul je saki za svojen delon. Neki j' zadužen za tehniku, neki za pratnju grup, neki za jilo, neki za pilo, neki za bit maškara, neki za gledat i uživat.

Jušto na dve zapolne zatreslo se je Halubje. Ni Potresujka zabavala bila najnaslihaneja pjesma pasanega leta. Najviše se tancalo na Potresujku. Naša je Ivana proslavila Halubje tancajući i kantajući Potresujku, pak je red da i naš karneval pošne tancajući potresujku.

I kantajući, tancajući, tuleći v rogi krenul je još jedan, sedmi po redi Halubajski karneval.

Na početke ON! On ki je odvavek i zavavek. Ponos i ljubav našega kraja. Halubajski zvončar. Nosi svojo banderu, banderu svojega Halubja. Trdega koraka, oštrega pogleda i čvrste ruki, nosil je Halubje v rukah. I ni bilo teško nositi mu celo Halubje,

aš jubav i čast ku je va sebe čutil dala je forci i voji. Ako su mu se i nogi tresle, ni to pokazal, magari su se mane zaspravje tresle, aš banderu je nosil moj brat, naš Danko! Za njin je šla bandera Udruge karnevalskeh gradi s kun su prišli dopredsjednici gospodin Josip Silov i gospodin Vladimir Butković, ča bi reć da cela Europa zna za Halubje i naš karneval. Zad banderami friško zibrana krajica Marina z umjetničken imenom Marry, ku je pejal novo zibrani Meštar Halubajskoga karnevala – Pinel. Pinel je prvi put bil va uloge Meštra, ma kako ima višeletnji zvončarski staž, se mu je bilo jako dobro poznato i jako se j' lahko i dobro snašal va novoj uloge. Leh, kako j' hodil, sako tuliko mu se je korak pomešal, aš je va srce čutil zvončarski korak, a moral je hodit ov fineji za krajicu pratit.

Zad Halubajskem Visočanstvom veselo se j' smelo Rečko Visočanstvo, čera zibrano. Simpatična tancurica z Bregi ovoletnja je rečka krajica. Malica je skroze govorila "da će dat se

od sebe", pak neka tako i da, ma ne jušto baš se. A lahko Toniju, sako leto ima drugu lepu i mladu divojku kraj sebe. Zavin tega njemu leta stoje! Vavek je tako vesel i korajan.

More maškar

Ovo leto nan je prišla i Marija Pomija, aš ju je, kot i saku zabadičastu žensku, interesiralo kako j' to va Halubje za vreme pusta. Je bila jako "luda i simpatična"! Zad njimi su hodili obezvlaščeni općinski judi.

I kad se je prolelo more maškar svetomatejskun cestun, tako je i ozgora počelo jače levat. Ma se ni pomolevalo. Najprvo su prihajali oni miči, oni na keh svet stoji. Dečica z vrtiči, školi. Prošećale su tako crvenkapice, veseli orkestar, drito z Raja prišli su anjelići, bili su tu i medvedići dobrega srca, rastancane bundevi, lavi, suncokreti, ninja kornjače, i veseli praščići.

Za njimi vele maškare. Najveće bogatstvo sveta zableščelo je danaska va Viškove. Dijamanti neprocjenjive vrednosti pokazali su svoju raskoš i lepotu. Ni bilo straha da će jih ki zet, aš su se okolo stali muži, frajari, oci ki su uživali, ma i čuvali svoja najveća blaga – ženi, divojki, hćeri z Kunpanije z Halubja.

Za njimi su prišli i naši prvi susedi Pehinari. Feštari i se sama gospošćina. Saki njin merlić na mestu stoji, čudo kako su narihtani! A zapoštali smo da su njin one lumbrelice ča sobun nose vavek od vele koristi. Al za sunce, al za buru, al za daž. Al ako kega rabi podbost. Danaska su oblaki tirali.

Kot ča i priliči juden z mora, prišli

su pravi kapetani z Kantridi. Po pravice oni ki su večva penzije i va pensionersken dome, ma sejedin trdo drže kormilo va svojeh rukah. Vaje za njimi je prišla vesela kunpanija z Praputnjaka, ki se jako zalažu za nacionalna pitanja, a to je i va sklade z ovoletnjen milijunašen Big-bradera.

Z Krajevice su z velemi klobuki prišle meduzi. Med njimi veselo je poskakevala krajica nad krajicami – teta Iča, ka magari va deveten desetljecje kanta i hopsa, antroke jena mlada. Poštimala je naš kraj, a mi smo njoj od srca pjeskali i poželeli joj još čuda karnevali.

Grupa Čiket nan je otela reč da živejemo va jenen nemen svete kade ne znaš ki je ča, ni ki da kega, pak su bili dvospolci.

Sreća da su zad njimi krepko poskakevali Žejanci, a oni znaju kamo spadaju i svoju užancu trdo drže. "To su žejanski zvončari..."!

A dragi Gromičani su zbudili svoje školjki bisernice ke bivaju va Rečine, tamo spod paščanskega mosta i pripejali ih pokazat h nan va Halubje. "Ija, ija, ija o..." Paščansku polku si radi kantamo.

A lih malo daje z Jelenja je prišlo celo egipatsko carstvo z faraoni, piramidami i prelepemi Kleopatri. Mane su bili najdraži oni z grada Grobnika. A znate zač? Aš su imeli pravu pravcatu kuhinju sobun. Dimelo se i kuhalo. Pekli su palačinki. Ma antroke palačinki! Kot fletil! A dobreee!

Ma Gromičani su prej sega pravi trdi muži. Dondolaši! Krepki mladiči ki nan sako leto prek Kopice hodeč pridu. I tako sen reču da nas ta breg ki j' med nami nikad ni razdvajal aš mi smo svoji. I ne moren da ne rečen da su mi Gromičani prnesli palenti konpirice aš je mane to najboje jilo na svete, pak smo va ritme gromiškeh zvoni si kantali "Niš ni boje od palente konpirice..." I niii!

A znate da je z Evropi, vaje z Šapjan prišla cela kompozicija vlaka z austrijskun gospodun. I sama Marija Terezija, z neken od muži, z sun dvorskun lušarjun ka je mahala i pozdravljala puk ki je nekad služil njemu carstvu. Još su nan i zatancali jedan pravi carski tanac.

A vaje z Mošćenic, pomalo i časno, ma pune voji prišle su prave kornjači. Z njimi su kumedijali klauni z Pasja-

ka, pak oni dešpetjivi biciklisti z opatijskega Lumbera. A da su bicikli najkorisnejno prevozno sredstvo i da se koristi još od pečinskega čoveka pokazali su Biškupi – bajk i dragi gosti Buje – bajk. Od bicikli se more storit sakakovo vozilo, još i zrakomlat.

A da naš karneval širi granice lokalnega govorja i to da su nan prišle i drage maškare z Dalmacije i to z Kaštela. Kot pravi majmuniči prnesli su lati banan i rekli da njin je jako lepo va Halubje.

I tako kumedijajući, zabavljajući sebe i oveh vokolo sebe prišli smo se do kraja kada smo, kot ča je i red, pričekali NJIH. Najjačeh, najlepčeh, najdražeh i našeh! Njih ki su naš ponos i sa naša jubav! Halubajski zvončari! Naši oci, brati, prijatelji, frajari... Trdo, sigurno i krepko kolo zvonilo je va isti zvon! On je svoj na svojen!

Si smo krenuli za njimi. Po užance. Vavek naprvo za njimi. Ovega vijaja do Milihovega kade se uz čuda dobrege jila i pila tancalo do škura, a onda se lih prehitilo va Dom kade se veselilo i ludovalo do drugega dana.

Nina Dukić

MARINA STJELJA – KRALJICA 7. HALUBAJSKEGA KARNEVALA

A je lepo bit meštar od karnevala. On je vavek isti, leto stareji, a saki novi pust pod rukun ga peja druga divovka. Tako smo i za ovu Antonju zbirali novu krajicu. Med čuda njih ke su otele nosit timbar najlepče, z krunun sedmega Halubajskega karnevala okrunili smo Marinu Stjelja. Počakulala san š njun.

Reci par besed od sebe!

– Bivan va Viškove. Iman 30 let. Volin ovisti kraj aš san va njin rojena. Po struke medicinska sestra i medicinski pediker.

Voliš maškare? Zač?

– Tr znaš kako je to. To se voli pa boh! Od mičega su me maškarali. Sako leto komać čekan bit neka nova maškara. Na čas postanen neč drugo, pa me to veseli. Zabavin se, tancan, pročistin i dušu i telo.

Za vin česa si se prijavila?

– Tako, iz znatiželji. Mislela san da bin se mogla dobro zabavit i zasprave je tako bilo. Zadnji čas san se prijavila i eto! Postala krajica! Ma nakon tuliko let maškaranja, mislin da san i zasluzila bit krajica karnevala.

IZ RADA VMO MARČELJI

U MAŠKARANOM ŠTIMUNGU

Poštovani mještani,

Pasal je još jedan Pust, oni ki vole mogli su uživat puneh šest šetem an. Naš mjesni odbor ne mora se previše pačat aš je pusna kumpanija od Marčevi jako aktivna. Ono ča nas je čekalo to su Miči zvončari pul Marčevi. Prvi sastanci MO i grupe mještana koji su i lani sudjelovali u organizaciji počeli su u prosincu, zaključeno je da je prošlogodišnja manifestacija bila odlično pogodjena te da treba uglavnom poraditi na detaljima. Osnovni zadatak bio je privući čim više zvončarskih grupa. Sa tom namjerom krenuli smo u obilazak svih grupa u okolini te im osobno uručili pozive. Općina Viškovo odnosno pusni odbor dali su logističku podršku, također su pri pomogli i sponzori Podravka-Studena te Foto Matej koji je sve pratatio kamerom. Meteorolozi su prognozirali prihvatljivo vrijeme i ... mogli smo početi.

U subotu 21. siječnja dočekali smo četiri skupine mičih zvončari: Dondolaši, Mučicevi zvončari, Sovinjski pusti iz okolice Buzeta i naravno naši Halubajski zvončari. Mogli smo se zaista uvjeriti da nema straha za nastavak tradicije naših starih. Ruta već znana: Stara škola-radijona Vlah-Vršak-Breg.

Susret je kraj stare škole otvorio Darko Đekić, a na Brege je voditelj bio Ervin Jardas. Atmosferu je upotpunio duo Marin i Kruno. Događanje su popratile kamere "HTV-a" i "Kanala Ri", te novinari "Novog lista" tako da je naše mjesto prezentirano cijeloj Hrvatskoj. Na žalost dosta pozvanih grupa iz Matuljskog kraja nije došlo, ali

Kako se čutiš va kraljevskoj kože?

– Jako štimano. Sretna san. Godi mi. Lepo je bit posebno zamijećen med svojmi judi. Čestitaju mi, hvale me, a to saki od nas voli.

Ča ti se je lepega dogodilo?

– Se mi je bilo jako lepo. Upoznala san čuda noveh judi. Skroze san nekamor hodila, neč povedala, slikevala se. Bila san na nekakoveh primanjeh, pak gostovala na Primorsken radije i Radio Maximume. Meštar me pejal i na smotru mičeh zvončari Marčevi, na bočarski turnir h Mariničen, a najlepče je bilo na Halubajskem karnevale.

A ča se još planira?

– Sudjelovat na seh maškaraneh događanjeh tijekom leta. Počemo va Novi Vinodolski ki je ovo leto domaćin susreta Udruge karnevalskih gradova. Po lете je i karneval va Senje. A bome kamo got me budu zvali ja ču poč. Svjesna san svojeh kraljevskih dužnosti i moran jih savjesno odelat.

A sme se znat ča Vranješ govori?

– Ha, ha, ha! Ne sme se znat jušto se! No ponosan je! Podrška mi je. Magari je i kot malo ljubomoran. A to je dobro! Mora se trdit! Podrška su mi si z kunpanije.

Ča ćeš poručit maškaranemu puku?

– Veselite se, tancajte, kantajte, hodite srečni sobun i sen vokol sebe. O Puste niš ne delajte leh se samo maškarajte. I moran se zahvalit frizerskemu salonu "Harmony" na vavek lepeh frizurah, pak Kunpanije z Halubja ka je bila uz mene, a onda i Općine.

Cakulu san morala finit aš je trebalo poč Matujan na velu fritaju od jaj.

Za vas počakulala
Nina Dukić

očekujemo ih dogodine. Ovom prilikom bih se prvestveno zahvalio svim mještanima koji su se na bilo koji način uključili toj manifestaciji i pri pomogli da naši gosti otidu zadovoljni iz našeg kraja sa obećanjem sigurnog dolaska sljedeće godine.

Kod ča san rekal naši pusni judi bili su itekako aktivni. Za Antonju je zdignut pust na Brege, oglasil se antonjski rog i zvonci, obešena je nova pusna bandera (otporna na se vremenske prilike), dočekani su i lepo počašćeni Halubajski zvončari i druge grupe va obilasku našega mesta. Konačno na pusni utorak, na prepunen Brege pošteno je osuđen i uz zvončarski pozdrav spaljen pust Plinco.

Naravno da smo u mjesnom odboru imali i drugih aktivnosti ali to je već tema za neki drugi broj.

v. d. predsjednika VMO
Ozren Štefan, dipl. ing.

MEŠTAR PINEL (NAS JE OPITURAL)

Trebeda bin lagje prišla do presidenta države leh čapala Pinela. Ta čovek nikada nima lazno. Ča bi rekli – ni ga doma, ni od domi. Komač san ga namutila da gremo skupa ča popit. Od čega bismo mogli čakulat? Pinel je rekjal: "Napiši ča got. Se će bit dobro!"

Ča biš otel da napišen?

– A ča ja znan ča! Reci juden da san od Lučić, da iman 28 let. Od mičeh nog krevjan va zvončareh. Počel san pred dvajset let! Da bin lih još pet puti tuliko!

Začte zovu – Pinel?

– A tr znaš kako j' tol! Kad nekemu od familije prišiju neko ime, onda ga nose si naslednici. Oca su zvali Pinel. Mičega su me zvali Pinelić. Sad san Pinel, a otac je Stari Pinel, a bome imamo i mičega Pinelića – mojga sina Maurota. Po pravice, ja i delan z pinelon. Auto-laker san po struke, pak je pinel del mojega živjenja.

A kako se zasprave zoveš?

– Tako! Pinel! I si me tako zovu! Si prijatelji i znanci! Na harte mi piše Siniša Filčić. Ma kad me neki zazove Siniša, znan da nismo preveć svoji. Volin da me zovu Pinel aš, znan da je to od srca.

Osim maškar, ča još voliš?

– Se i seh okol sebe ja volin. Ma znan načpikiraš! Jako volin auti i trki. Vozin već fanj let auto-trki. I dobro mi to gre! Jedanput ču ti samo od tega povedat!

Za vin čega si postal meštar?

Ma ča ti ja znan za vin čega! Su me pitali ako bin, a ja ne umen reć da ne bin, aš vavek bin, i tako san postal Meštar. I baš san kuntenat! Jako san ozbiljno prihvativ tu funkciju i kako reče jena od krajic: "Dal san se od sebe!"

Dal si, dall! Još i preveć!

– Ala muč! Ne povedi jušto se! Pitaj ča drugo!

Ča ti se zapijažalo va toj službe?

– A seeee! Skroze si va veseloj kunpanijel! Si mataču, tancaju i kantaju. Pak moraš zbirat ženske! A to ti je jako teško! Aš saka je ženska lepa. Pak san krajicu popejeval, kumpanjal i bil joj na usluge ča got je rabilo! Ma moran ti priznat da mi je najštimaneje bilo na našen Halubajsken karnevale. A jako san se dobro čutil va Viškovskoj Općinskoj vijećnice va oneh veleh kožneh kantridah.

Ča ti judi reču?

– Kuntenti su z manun. Radi počakulaju, a ja se saken počakulan i pokojunjan.

Kako si se snašal z ovoletnjun krajicun?

– Ma lahko se snać z lepun ženskun! Krajica nan je lepa, šesna, poslušna i potrpežjiva. Dobro smo se slagali i lepo zabavjali.

Su rekli da j' ona tebe čuvala, a ne ti nju!?

– Ma joj! No, no! Kot to judi krivo protumače! Ja san moral se druge ženske obać – da se ne bi našle ofendene. Malo š njimi potancat, pošalit se, a bome i za rit čapat... to gre se va službu! A krajica me j' morala iskat, vuć za sobun... A to ti j' nekako kot va sakidajnen živjenjen!

Ča govori Ane? A Maurić?

– Ane je moja najlepča, najboja i naj, naj žena. Zadovojava je z mojen meštovanjen, magari je malo ljubomorna. A to je dobro! Ona mi je podrška va sen i najboje me pozna, pak mi i niš ne zameri. Čuva našega sina dok ja matačin. Mauro ima 7 meseci. I on je zvončar. I gostoval je na Gromišćine. Jako mu se pristoji maškaranje. Niš se ne boji, leh živo gjeda, čudi se i smeje. Reče se da krv ni voda. Otročić već sada zna uživat va pusneh nemotarijah. Verujen da će i on bit meštar - Pinelić.

Imaš kakove pogodnosti kot meštar?

– A iman bome. Postal san popularan. Gren na radio, televiziju. Pak me litrataju, se neč spicuju... judi keh nikadar nisan videl mi reču: "A ti si onaj Meštar - Pinel!" I to mi je lepo!

Pinel, reč mi iskreno! Ča si va deše meštar, al' zvončar?

– Aj lepa moja! Tr to saki vidi i zna! Ja san prvo sega Halubajski zvončar. Va mane tuče velo halubajsko srce. Volin svoj kraj i si njegovi judil! Počel san kot zvončar, zvončar ču zavavek bit!!!

Nina Dukić

ŽENSKI MAŠKARANI BOĆARSKI TURNIR

PUSNE HUNCUTARIJE KOŠTADORKI

Se ča j' nemo, naše je! I se ča j' naše, nemo je! A mi ne moremo čekat i pustit da nan vreme pasuje aš rabi iskoristit saki čas tega najnemejega štajona. Zato smo ovo leto zajedin za Antonjun imeli 7. halubajski karneval! Vokol njega su se dogajale sakakove nemotarije i pusne huncutarije. Najveseleje je bilo va petak, 20. 01. na bočalište pul Marinić, aš se j' održaval već tradicionalni ženski maškarani boćarski turnir. Ženske boćarice! Ava!

Bile su tu ekipa Općini Viškovo, Grada Kastva, Općina Jelenje, Grad Rijeka, Radio Maximum, Porezna uprava, Primorsko-goranska županija, Halubajske mažoretkinje, Kaštel, Pehinarski feštari i Čiketi.

FINIL JE PUST

"Ala hote brzo, aš će vas noć čapat!", su zijali. "Neka da, tr to i čekamo!", smo govorile. Na Furićeve pul Barića čekale su ženske z Kunpaniji z Halubja svoji zvončari. Svoji muži, frajari, prijatelji, oci i brati. Si skupa krenut će prema Brege va još jenu velu pusnu završnicu.

Na Brege čuda judi. Zivučuje se zvončarska tonbula. Judi napeto čekaju, gledaju va buletini i nadaju se da će bit zivučen jušto njih broj. Z grada je prišal dragi meštar Toni i njegova ovoletnja krajica Martina. Tu je i halubajski meštar z svojim krajicun. Načelnik Petrc komač čeka kjuč! Si gledamo va pusta ki se vrti na pale. Ja, Plinko dragil! Ča j' bilo dugo, prišlo j' blizu. Kriv si za ov šušur ki je po ceste saki dan. Za vin tebe raskopali su nan se cesti.. uru vremena moramo prej poć od domi, da bimo na delo, al va školu arivali! Neki su i va kanale za vin tebe finili! Judi pul Blažić i Juraši ne moru z kući zić, aš njin auti skroze brče pul nosa. Kriv s Puste, pak neka visiš!

Neki su se muški podsmehovali, ma kad su ženske počele koštevat, zbijat, potekovat za bulinon, promenili su mišljenje i videli da su one antroke koštadorki. Koraja su njih davali veseli muzikanti ki su skroze sopli. Friško zbrana krajica je potancevala, a meštar Pinel je prezela ulogu suca. Ma ga ni preveć bilo briga za sudit, aš je skroze ženske obahajal, š njimi počakuleval i semi se kojunal.

Za to vreme dok su ženske boćale, preko va oštarije muški su igrali harti. Po užance, briškulu i trešeti. Našli su se tako načelniki i gradonačelniki susednih općin i gradova. Po pravice, si su oni bivši i bez vlasti, pak se nijedna njihova beseda al nepodopština ni zela zasprave.

Mej turami boćanja ženske su morale pokazati i kako umeju kantat. A ča da van rečen? Kantale su antroke one na televiziji. Najboje kanturice dobole su jenu lepu tortu intrigantnega oblika dela muškega tela. Najboje boćarice su dobole medaji i pehar. Bome su najboje pasale one ke su zadnje bile. One su prasca pečenega dobole, i z semi boćaricami su ga podelile. Lepo smo se dobro najile i duboko v noć tancale i pile.

ONI gredu se bliže! Se jače čujemo zvon zvonac. Križaju se po Sveten Mateje. Porivuju judi, matače, aš zadnji su ovoletnji skosi! Breg ozvanja! Pust gori! Va je noj ruke visoko je zdignuta maškara, va drugoj mačuka. Pstu va čast! Zvoni se, zvoni, zvoni! Gori Mate Puste, za se si kriv! So zlo neka gre s tobun!

I čin je zgorel, načelnik je kjuč pital. Vlast je slast! Zvončari ga nisu dali. I opet natezanje. Ov bi – on ne da! Kot i va živjenjen. I na kraje je Pinel popustil. Teška srca. Uz obećanje načelnika da će čuvat kjuč do sledećega najlepčega štajona va lete.

Još su jedanput zvoni zazvonili jako, jako, najjače ča moru, a va ten momente važgalo se nebo nad Halubjem. Čarolija svetla i škurini igrala se po nebe. Padale su zvezdice seh kolori. Z predivnen vatrometon zaokružen je ovoletnji pust.

Neka vas čarolija vatrometa prati celo leto, do sledećega pusta i neka van saki dan bude z zvezdicami obasjan.

Nina Dukić

KORIZMA - VRIJEME PRI PRAVE ZA USKRS. NAZIV DOLAZI OD LATINSKE RIJEČI "QUADRAGESIMA" - ČETRDESETNI CA, JER TRAJE ČETRDESET DANA, OD PEPELNICE I LI ČISTE SRIJEDE, PA DO USKRSA. BROJ DANA USKRSNE PRI PRAVE UVJETOVAN JE I SUSOVIM ČETRDESETODNEVNIM POSTOM U PUSTINJI PRIJE POČETKA NJEGOVA PROPOVIJEDANJA, NAVIJEŠTANJA EVANDELJA. STOGA JE I KORIZMA VRIJEME POSTA, NEMRSA, ODRI CANJA POKORNIČKIH DJELA I MOLITVE, ALI I VRIJEME OPROSTA.

S ISUSOM NA KORIZMENOM KRIŽNOM PUTU...

Ukorizmi, kada razmišljamo Isuse o Tvojim posljednjim danima provedenim s ljudima, želimo Te naslijedovati u ljubavi i poniznosti. Ti si Božji Sin koji dozvoljava da ga osude i to nepravedno, da ga vrijeđaju, da mu se smiju, da prstom upiru u njega kao na najvećeg zločinca na svijetu. To sve čine oni koji nisu u Tvojim govorima i djelovanjima otkrili da si Ti - Bog, Sin Svetogoga, obećani Otkupitelj i Spasitelj svijeta i čovjeka. No, u tim posljednjim danima Tvoga ovozemaljskoga života, bolje rečeno posljednjim satima, nakon što je osuda bila izrečena, križ natovaren na leđa, a put Golgote određen, bilo je onih koji se nisu složili s Pilatovom odlukom, koji su te pratili do kraja...

Na svom putu izvršavanja Očeve volje, dozvolio si da ti se pomogne. Prvi je to bio Šimun Cirenac, zatim Veronika, Marija, Tvoja majka koja Te pratila od početka do kraja, pa jeruzalemske žene koje su suzama željele ublažiti Tvoje boli i rane. Sigurno je bilo i onih koji nisu ostali u uspomenama ljudi, a hodali su za Tobom i negdje u dubini srca molili da Te Bog osloboди težine križa i puta...

Ti, Svetoguci Bog dozvoljavaš da Ti čovjek pomogne, da Ti iskaže ljudsku pažnju svojim djelima ljubavi u izvršavanju Tvoga djela ljubavi i spasenja. Baš ti ljudi, koji poput zvijezda što na nebu zasjaje i nestanu, baš oni mi mogu dokazati i poručiti da čovjek nikada nije napušten. Uvijek će se oko nas naći oni koji su spremni pomoći, koji nemaju možda baš neko mjesto u našem životu ili kojima nismo posvećivali osobitu pažnju. Bit će i Šimuna Cirenaca i Veronika i muževa i žena našega Viškova, koji će pružiti ruku, podijeliti s nama naš umor, bijedu, jad, nemoć, bolest, nepravednu osudu, nošenje križa... Ima još takvih ljudi! Dozvolimo im da nam pomognu kada nam je pomoć potrebna.

Ti si Isuse dozvolio da Ti ruka čovječja olakša križ, obriše znoj, pokloni pogled i riječ utjehe. Dozvolimo i mi! Možda će to biti netko od koga smo se najmanje nadali. Ako i primimo takvu nenadanu pomoć, ne zaboravimo biti zahvalni! Ali također budimo spremni

odgovoriti pozivu Isusa da i mi drugima u određenom trenutku budemo Šimuni Cirenci i Veronike...

Svima nam od srca želim da nam ova korizma bude plodna djelima ljubavi na naše spasenje i spasenje naših bližnjih, a na slavu Svetogog Boga.

*Priredio:
Vič. Matija Matičić,
župni vikar i povjerenik
za srednjoškolce Riječke nadbiskupije*

IN MEMORIAM

I VAN RUBEŠA

Dana 27. veljače 2006. godine, od posljedica nesretnog slučaja, zauvijek je prestalo kucati srce člana Općinskog vijeća Općine Viškovo Ive Rubeše.

Ive Rubeša rodio se 6. ožujka 1937. godine u Kastvu u poznatoj Filetovoj familiji. U skladu s obiteljskom tradicijom započeo je svoj radni vijek u kastavskom poduzeću Zanatlija, ali je iz zdrastvenih razloga završio trgovacku školu. Zapošljava se u trgovinama na našem području, u poduzeću Istravino i Karlovačkoj pivovari. Sedamdesetih godina zapošljava se u poduzeću Slavica, gdje je imenovan za direktora. Pod njegovim rukovodstvom Slavica izrasta u uspješno i poznato riječko poduzeće.

Ive Rubeša je oduvijek bio uključen u društveni i politički život. Dugogodišnji je Predsjednik mjesne zajednice Viškovo, član je Općinskog vijeća Općine Viškovo od 1997. do 2001. godine i od 2005. do prerane smrti. Osim dužnosti u Općinskom vijeću Ive obavlja i dužnost predsjednika udruge umirovljenika Općine Viškovo. U svom životu Ive je dobio brojna društvena priznanja.

Za sve dobro što je učinio za Općinu Viškovo i naš kastavski kraj, vječna mu slava i hvala!

SAČUVAJMO NAŠ OKOLIŠ

Sudionici smo razdoblja potrošačkog društva, a jedna od negativnih posljedica je i stvaranje velikih količina komunalnog otpada, kojeg vrlo često nekontrolirano odbacujemo i tako zagađujemo okoliš. Da bi predočili o kojim količinama i vrsti otpada se radi naveli čemo podatke koje je obradila firma IPZ Uniprojekt MCF, specijalizirana za izradu projekata iz područja postupanja s otpadom.

Milijunske tonaže otpada

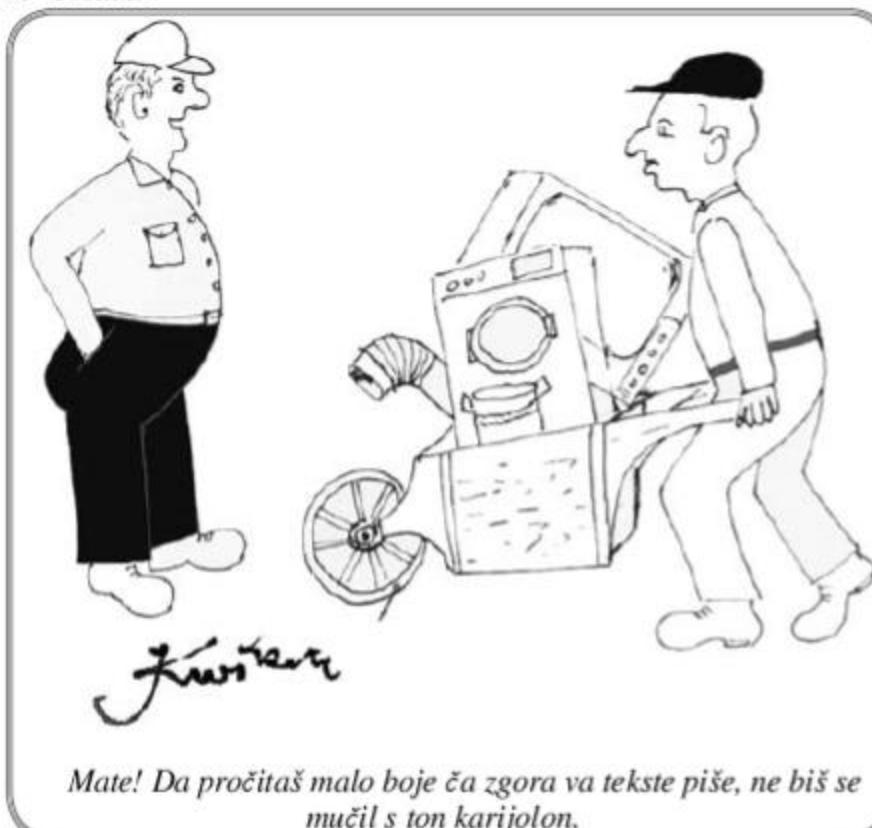
Procjenjuje se da je 2000. godine u Hrvatskoj stvoreno 4.093.934 t otpada. Od toga komunalni (ili kućni otpad) iznosi 1.172.534 tona, a tehnološki neopasni otpad iznosi 2.921.400 tona (bez šumske jalovine). Specifična količina nastalog komunalnog otpada po stanovniku u prosjeku iznosi 0,69 kg/dan, a kreće se u rasponu od 0,40 do 0,95 kg/dan (bez otpada iz turizma).

Može se slobodno ustvrditi da su te količine u 2005. godini premašene. Pomnožimo li te vrijednosti sa brojem stanovnika Općine Viškova dobiti čemo količinu od oko 8 t/dan ili 3.000 t na godinu (samo komunalnog otpada). Dakle, radi se o velikim količinama otpada, kojeg bi trebalo zbrinjavati na najbolji mogući način, a to znači primjenjivati visoke tehnološke standarde, koji se primjenjuju u zemljama EU. Dakako, da su za takvo zbrinjanje otpada potrebna velika novčana ulaganja.

Što do tada možemo učiniti?

Osnova na kojoj treba graditi sve ostale aktivnosti na zbrinjavanju komunalnog otpada je podizanje ekološke svijesti, kako kod pojedinaca od najranije mladosti, tako i društva u cjelini. Svatko od nas želi da mu je okućnica lijepa i da mu je prijatelji i poznanici pohvale. Prihvatomo iskreno činjenicu da nam je zavičaj zajednička okućnica. Već smo time učinili ogromnu korist našem okolišu.

Jednostavnim postupcima možemo ostvariti velike rezultate.

EKO OTOCI

Upoznajmo se s njihovom lokacijom. Možda su nam u blizini stanovanja, a ako nisu, sigurno svakodnevno prolazimo pored njih. Ne treba mnogo vremena da bi izdvojili stare lijekove ili baterije, koji spadaju u opasniji komunalni otpad i odložili ga u u kontejnere eko otoka. Tu se nalaze još i kontejneri za staklo, limenke, plastiku i – papir, kojeg je ipak bolje dati djeci za školske akcije prikupljanja papira. Na određenim lokacijama također postoje i veći plastični kontejneri za odlaganje staklene ambalaže, koja predstavlja vredniju sirovinu za daljnju preradu. Tako čemo znatno rasteretiti tzv. obične kontejnere koji nam uglavnom služe za odlaganje svega i svačega. Dakle, u njih bi trebalo odlagati uglavnom bioški razgradiv otpad.

Kako se jednostavno riješiti glomaznog otpada?

Daleko najuočljiviji otpad u okolišu je tzv. glomazni otpad. Stari štednjaci, hladnjaci, bojleri odbacuju se najčešće tik uz prometnice pod okriljem noći. A zašto? Čemu nekoga angažirati da nam kamionom odveze automobilsku olupinu i pri tome mu biti dužnik ili možda čak i platiti za uslugu? Zašto u prtljažnik svog limenog ljudimca trpati odbačene stvari i odvoziti ih, kada to umjesto nas može netko drugi obaviti? Da, dobro ste pročitali. Mi možemo skrštenih ruku promatrati kako nam se razna starudija odvozi. Potrebno je samo nazvati općinskog komunalnog redara i dogоворити odvoz iz vašega dvorišta, koji se vrši svakog petka бесплатно.

Postoji i drugi način: kao stanovnik Općine Viškovo zatražite potvrdu kojom opet бесплатно sami možete odlagati otpad na centralni deponij.

Prihvati li svako od nas barem polovicu navedenih sugestija, a k tome obavijesti o njima i susjeda ili poznanika, učinili smo mnogo za naš okoliš.

Povjerenstvo za zbrinjavanje komunalnog otpada

RADOOV NA IZGRADNJI PLINOVODA

NESTRPLJIVO SE IŠČEKUJE ZAVRŠETAK RODOVA

Izgradnja devet kilometara dugog plinovoda od Rijeke do Marčelja, koja je započela u studenome prošle godine, ukazala je na problem prometne opterećenosti glavne prometnice kroz Viškovo. Izvođenje rada popratile su i loše vremenske prilike: snijeg, kiša...

Prometne kolone i višesatni zastozi postali su dio svakodnevne slike našeg mesta. Za kratak osvrt na dosadašnje rade zamolili smo predstavnike tvrtke Energo d.o.o., koja i financira ovu investiciju.

Početak rada izgradnje plinovoda na županijskoj prometnici Ž5025 zabilježen je 7. studenog 2005. godine, a završetak građevinskih rada na cijeloj dionici predviđa se za svibanj 2006. godine. Vrijednost cijekupne investicije iznosi 22.500.000 kn. Izvođač građevinskih rada na području Općine Viškovo je "Dira gradnja", izvođač građevinskih rada na području Pehlina "GP Krk", dok je izvođač montažerskih rada na cijeloj dionici "Bimont" d.d. Rijeka.

- Dužina plinovoda je 9.000 m paralelnih cijevi, dakle 9.000 m VT plinovoda i 9.000 m ST plinovoda te 2.500 m cijevi kućnih priključaka. - ističe Duško Radulović, rukovoditelj marketinga "Energa".

Plinifikacija objekata

Kod građana s područja Viškova, Marinica i Pehlina vlada iznimski interes za priključenjem na plinsku mrežu tako da je već 290 budućih korisnika potpisalo Predugovor o priključenju na plinsku mrežu (više od 85 % od mogućeg broja korisnika plina).

Podsjetimo da u ovoj fazi plinifikacije isključivo će se plinificirati samo oni objekti koji se nalaze uz glavnu prometnicu, dok će daljnje širenje plinske mreže uslijediti u narednim godinama.

Naknada za priključenje na plinsku mrežu za distribuciju prirodnog plina iznosi 5.978,00 kn u što je uključena ugradnja do 10 m plinskih cijevi (računa se od osi ceste na javnoj površini po kojoj ide plinovod), zajednički ili zasebni protupožarni ventil i redukciona ormarić te zasebno plinsko brojilo.

D. Brusić

Pregled rada u tijeku prema dionicama:

Od početka rada pa do konca veljače 2006. godine u Općini Viškovo izgrađeno je 2.700 m novog plinovoda. Radovi se istovremeno odvijaju na nekoliko lokacija, sukladno predviđenom operativnom planu, a završetak rada se očekuje u predviđenom roku.

- na lokaciji Marčelji, u tijeku su radovi na dionici dugoj oko 500 m
- na lokaciji Pogled, u tijeku su radovi na lokaciji dugoj oko 40 m
- na lokaciji Vozišće, u tijeku su radovi na dionici dugoj oko 210 m
- na području Marinica, u tijeku su radovi na novih 220 m
- kod benzinske stanice radovi se odvijaju na 50 m novog plinovoda, dok će od sljedećeg tjedna započeti radovi od raskršća za Saršone, u smjeru benzinske stanice duljine oko 500 m.

OBAVI JEST MJEŠTANIMA

Akcija prodaje voćnih sadnica i loznih cijepova

Obavještavaju se građani Općine Viškovo da je dana 25. 02. 2006. godine započela prodaja voćnih sadnica i loznih cijepova koje se uz predočenje osobne iskaznice, mogu nabaviti u NS Agrotrade d.o.o. Viškovo, Gornji Sroki 26 – Vrtni centar Viškovo.

Općina Viškovo sufinancira prodaju sadnica (maksimalno 10 voćnih i 25 loznih cijepova) u iznosu 30% od cijene, a prodaja traje do iskorištenja sredstava predviđenih za nabavu istih.

Općina Viškovo

EFIKASNOST INTELEKTUALNOG

Na početku 21. stoljeća ljudski rod napušta industrijsku i mehanizacijsku revoluciju, te snažno zakoračuje u informatičko-robotičku i znanstvenu. U tijeku je era mikroelektronike, superprovodnika, svjetlosnih čestica, fotonike, robotike, lasera, razvoja umjetne inteligencije, osvajanja svemira, celularnog radija, satelita, bio čipova, genetičkog inžinjeringu, očekivanja mirnodopske primjene atomske fuzije, primjena nano tehnologije, električne telekomunikacije, mehanotronike, itd.

Gospodarstva koja se pravovremeno ne prestrukturiraju u pravcu nastupajućih svjetskih promjena, gledano na dužu stazu, imaju vrlo malo izgleda za svoj opstanak. Svjetske promjene, već danas nameću potrebu uvođenja u poslovanje i ekonomiju znanja. EU je još 2000. god. usvojila Lisabonsko-Barcelonsku strategiju, čiji je cilj da do 2010. god. u EU postane vodeća ekonomija baziранa na znanju. O tomu se kod nas u politici malo i to površno govori, jer nije donesena strategija potrebitih društvenih i socijalnih inovacija i gospodarskog razvoja. Zato u društvu i gospodarstvu nije stvorena niti klima za takve nužne promjene, pa se kod nas u javnosti o svemu tome vrlo malo zna. U Parizu je formirana zajednica znanstvenika i političara – Novi Klub Pariza (NCP), koja istražuje, promovira i realizira, upravo tu novu europsku strategiju.

Tvrte, koje već danas počnu kontrolirati svoje poslovanje koristeći u analizi poslovanja i metodu intelektualnog kapitala, gdje se analizira efikasnost u stvaranju nove vrijednosti, imati će veću kontrolu nad troškovima poslovanja. One će moći pravovremeno poduzimati mјere, da spriječe nadolazeću poslovnu krizu. Tradicionalno troškovno-finansijsko praćenje uspješnosti poslovanja, ne obuhvaća saznanja o stvaranju vrijednosti i zato ne može biti pokretačne ekonomije znanja 21. stoljeća, u kojoj presudnu ulogu igra intelektualni kapital tvrtke. Taj kapital čine svi zaposleni, njihovo znanje i sposobnost za inovacije, organizaciju i umijeće da na tržištu stvaraju novu vrijednost, koja se na tom tržištu i valorizira. Izračunati indikator („ICE“-efikasnost intelektualnog kapitala), pokazuje koliko se na jednu uloženu novčanu jedinicu u zaposlene, stvara nove vrijednosti. Klasična analiza kretanja ukupnog prihoda, troškova, profita ne pokazuje stvarnu poslovnu sposobnost tvrtke ili nekog gospodarstva. Iz nje se ne vidi, da li tekuće poslovanje stvara ili razara vrijednost tvrtke, što je presudno za njezinu budućnost.

Kako bi saznali ukupnu efikasnost stvaranja vrijednosti u poslovanju tvrtke ili cijelog gospodarstva, izračunava se tzv. indikator „VAC“, unutar kojega je najutjecajniji resor, značajniji i od finansijskog kapitala, upravo efikasnost INTELEKTUALNOG KAPITALA („ICE“). Zato ćemo pokušati ovom analizom efikasnosti intelektualnog kapitala gospodarstva na prostoru Udruženja obrtnika Viškova, Grada Kastva, Klane i Jelenja za 2004. god. utvrditi, kako i koliko su pojedina gospodarstva stvorila nove vrijednosti. Pri tome smo koristili podatke „FINA-e“, koje je objavila u publikaciji „Intelektualni kapital“, srpanj 2005. god. HGK – Zajednica za unapređenje intelektualnog kapitala – Zagreb.

KRETANJE GDP PO STANOVNICKU U 2004. GOD.

U Hrvatskoj se na nacionalnom nivou redovito prati kretanje društvenog proizvoda po stanovniku. Kako je značajno imati raspodjelu tog pokazatelja i po teritorijalnim jedinicama, u tablici 1 prikazat ćemo i te podatke, jer oni pokazuju gospodarsku snagu tih gospodarstava.

U 2004. god. Gospodarski društveni proizvod (GDP), ostvaren je u Hrvatskoj u iznosu od 7.732 \$ po glavi stanovnika, što je 23% više nego protekle godine. Ovaj visoki rast GDP umanjuje značajni pad vrijednosti dolara u istom razdoblju. Zbog toga njegova realna vrijednost gotovo je ostala istom mjestu. To govori da je gospodarstvo u RH u 2004. god. bilo neuspješno.

Tablica 1 (u 000\$)

Rang po GDP u RH	Županija	GDP po stanovniku		Index %	Ostvaren "ICE"	Rang po "ICE"
		2003.	2004.			
1.	Grad Zagreb	19.125	23.361	122	2,59	1.
2.	Istarska županija	9.147	9.628	105	2,49	2.
3.	Primorsko-goranska	5.662	6.931	122	2,14	7.
4.	Koprivničko-križevačka	4.461	5.367	120	2,12	8.
7.	Zagrebačka županija	3.326	5.081	152	2,34	5.
21.	Vukovarsko-srijemska	1.496	2.070	138	2,06	10.
	REPUBLIKA HRVATSKA	6.305	7.732	123	-	-

U RH, Grad Zagreb i u 2004. god. ima najveći ostvareni GDP po stanovniku, kao i „ICE“ po zaposlenom, a na drugom mjestu je Istarska županija, koja je usporila svoj rast, a ako se uzme u izračun pad vrijednosti dolara, u biti bilježi stagnaciju, zauzimajući 2. mjesto po GDP, kao i po „ICE“. Primorsko-goranska županija ostvarila je rast gotovo kao i prosjek gospodarstva RH, i nalazi se na 3. mjestu po GDP, a na 7. mjestu po „ICE“. Najbrži rast GDP ostvaren je u Zagrebačkoj županiji, što se može pripisati između ostalog i centralističkom sistemu iskazivanja finansijskih izvješća. Gotovo svi veliki sistemi u RH, koji imaju sjedište firmu u Zagrebu, poslovne rezultate svojih organizacionih jedinica, koje posluju u JLS, iskazuju u Zagrebu.

VIŠKOVA, GRADA KASTAV, KLANE I JELENJA U 2004. G.

KAPITALA GOSPODARSTVA

Tablica 2 (u kunama)

JLS	2004. god. "VA"	Promjena u % "VA"	2004. god. "ICE"	Odnos %	Promjena % "ICE"	Rang po "ICE" u PGŽ
Viškovo	176.665.256	22,53	2,76	128,9	+2,93	4.
Grad Kastav	143.024.890	1,21	2,67	124,7	-6,08	5.
Klana	56.027.804	6,19	1,94	90,6	-6,71	18.
Jelenje	9.063.573	8,80	1,61	75,2	-10,56	27.
Grad Rijeka	4.347.937.008	28,65	2,27	106,0	+24,62	10.
PGŽ	6.742.001.568	21,00	2,14	100,0	+14,00	--
RH	109.247.637.244	10,00	2,34	--	+2,00	--

„VA“ - Novostvorena vrijednost (operativni profit + izdvajanja za zaposlene + amortizacija)

„ICE“ - Efikasnost intelektualnog kapitala (Izdvajanja za plaće, dodatno školovanje i trening što čini: Humani kapital, te Strukturalni kapital, kojega čine rezultati rada u prošlosti, na što djeluje: organizacija tvrtke, licence i patenti, imidž tvrtke, ISO 9000, odnosi s kupcima).

Piše:
Tomislav Blažić, dipl. ing.

OSTVARENI RANG PO EFIKASNOSTI INTELEKTUALNOG KAPITALA "ICE")

U 2004. g. gospodarstvo Općine Viškovo ostvarilo je veću masu (22,53%) novostvorene vrijednosti. Dok je gospodarstvo Grada Kastva ostvarilo svega (1,21%). Radi toga je gospodarstvo Grada Kastva od 4. mjeseta u Županiji pala na 5. mjesto, dok se gospodarstvo Viškova s 6. mjeseta popelo se na 4. mjesto u PGŽ. U istom razdoblju efikasnost intelektualnog kapitala u Viškovu porasla je za 2,93%, dok je u Gradu Kastvu pala za 6,08%. Gospodarstvo Klane je također pala za 6,71%, a Jelenja čak za 10,56% i tako se je spustilo na 27. mjesto u PGŽ. Inače gospodarstvo Viškova po korištenju intelektualnog kapitala bilo je uspješnije za 28,9% od gospodarstva PGŽ. Grad Kastav također je bio uspješniji za 24,7%, dok su gospodarstva Klane za gotovo 10%, a Jelenja za preko 30% bili manje uspješni. Gospodarstvo Grada Rijeke za isto razdoblje bilo je 6% uspješnije od gospodarstva u PGŽ i zauzelo je 10. mjesto u rangu po efikasnosti „ICE“.

Dok povećanje efikasnosti intelektualnog kapitala u PGŽ iznosi 14%, u istom razdoblju za gospodarstvo RH iznosi svega 2,00%. Grad Rijeka je u 2004. god. u odnosu na proteklu ostvario 28,65% veću masu nove vrijednosti, uz 25% veću efikasnost. Najneefikasnije gospodarstvo po istim parametrima ostvareno je u Općini Brod Moravice („ICE“ je – 1,47%), pa je tako na posljednjem 35. mjestu u PGŽ, a do njega je s negativnim ostvarenjem od -1,28% i gospodarstvo u Općini Vrbovsko.

Zanimljivo je, da je gospodarstvo u 20 JLS u PGŽ u 2004. god. ostvarilo u odnosu na proteklu godinu, manju masu nove vrijednosti („VA“), a gospodarstva u gornjim dvjema općinama kroz poslovanje već razaraju imovinu svog gospodarstva.

UMJESTO ZAKLJUČKA

- U Glasniku Općine Viškovo (br. 45, rujan 2005. god.), objavili smo efikasnost pojedinih gospodarstava po JLS, koja je izrađena metodom „VAIC“, a koja pokazuje opću

uspješnost korištenja svih resursa, gdje najveći utjecaj ima ostvarena efikasnost intelektualnog kapitala („ICE“).

Zato smo se ovom prigodom pozabavili sa prikazom efikasnosti upravo tog najvrijednijeg resursa. U njega spadaju svi zaposlenici u tvrtki, sa svojim znanjem i iskustvom u struci, svojom organizacijom i nastupom na tržištu, gdje ostvaruju svoj bolji ili lošiji finansijski rezultat.

- Centar za intelektualni kapital pri HGK u Zagrebu tvrtkama nudi softverski program za izračunavanje metodom „VAIC“ uspješnost tvrtke, koji rezultat izražava intelektualnu sposobnost tvrtke, gospodarstva. Primjenom ovog sistema garantira tvrtki povećanje efikasnosti u poslovanju i daje Money back garanciju. (adresa Centra je www.cik-hr.com, ili tel. 01-48 75 210).

- Započeli su pregovori s EU, pa je za očekivati za 3 do 5 god., da se i naša gospodarstva nađu u sustavu europskog gospodarstva. Povećati će se konkurenca, ali i proširiti tržište na cijeli prostor Unije, za naše proizvode i usluge. Naše tvrtke, koje budu spremne da se do tada uključe u novu svjetsku informatičko-robotičku revoluciju, imat će šansu, da još uspješnije posluju, a drugima će se sve više gasiti računi. Oni koji ne ovladaju nematerijalnom proizvodnjom ili ne automatiziraju - robotiziraju materijalnu proizvodnju ili ne uvedu visoke tehnologije i ako se ne budu uključili i koristili ekonomiju znanja 21. stoljeća, preostati će im jedino, a i to vrlo teško, pronalaženje poslova nekvalificirane pomoćne radne snage, uključivo i na domaćem tržištu. Zbog toga nova era u razvoju ljudskog društva, danas više nego ikada, traži neprekidno učenje i stjecanje novih znanja i vještina, sve do kraja života pojedinca. Naša Općina izdvaja finansijska sredstva iz proračuna pored ostalog i za program informatičkog osposobljavanja kadrova iz gospodarstva, jer za to postoji velika potreba. Veliki broj današnjih kadrova u gospodarstvu nije se u redovnom sistemu školovanja za to osposobljavao, a kako je već danas poznavanje informatike za potrebe u poslovanju, isto kao što je čitati i pisati, nužno je pomoći gospodarstvu, da se što prije privrednici za to osposobe.

U CRKVI MARIJI NA UZNESENJA U OMIŠLJU, 12. VELJAČE, PREDSTAVLJENO NAJNOVIJE I ZDANJE USTANOVE "IVAN MATETIĆ RONJGOV"

ZAPISI PUČKOG NABOŽNOG PJEVANJA

U izdanju Ustanove »Ivan Matetić Ronjgov«, u povodu prošlogodišnje obljetnice tiskana je knjiga Matetićevih zapisa, objavljena pod nazivom »Zapisi pučkog nabožnog pjevanja Sjevernog Jadrana (otoka Krka, Hrvatskog primorja i Istre)«. Knjiga je predstavljena u nedjelju 12. veljače, u Crkvi Marijina Uznesenja u Omišlju, kao jednom od lokaliteta na kojima je Matetić pisao svoje zapise.

Zapise Matetićevih misa na velikoj misi izvodili su Riječki oratorijski zbor, pod vodstvom maestra Dušana Prašelja, te Crkveni zbor Omišalj kojem je voditeljica sestra Valentina Marinović. Riječki oratorijski zbor izveo je Dobrinjsku misu, a Omišaljski zbor omišaljske pučke napjeve, nakon čega je u zajedničkoj izvedbi zapjevano „Porodil se Kralj Nebeski“. U predstavljanju Zapisa, uz maestra Dušana Prašelja sudjelovali su urednica Marija Riman i muzikologinja Lovorka Ruck, a nakon predstavljanja knjige uručeni su autorski primjerici.

KRAJEM PROSINCA OBILJEŽENA 15. OBLJETNICA DJELOVANJA RIJEČKOG ORATORIJSKOG ZBORA »IVAN MATETIĆ RONJGOV

DUŠANU PRAŠELJU URUČENA NAGRADA ČAKAVSKOG SABORA

Prigodom svečanosti u Spomen-domu u Ronjima Ustanova »Ivan Matetić Ronjgov« obilježila je krajem prosinca 15. obljetnicu djelovanja Riječkog oratorijskog zbora »Ivan Matetić Ronjgov«. Svečanosti su prisustvovali i predstavnici Primorsko-goranske županije, Istarske županije, Općine Viškovo, Čakavskog sabora, kojima su uručeni prvi primjerici DVD snimke dokumentarnog filma.

Predsjednik Čakavskog sabora Alekса Ladavac uručio je tom prigodom ravnatelju Ustanove Dušanu Prašelju i upravo utemeljenu nagradu Čakavskoga sabora za muziku – Nagradu »Ivan Matetić Ronjgov«.

MATICE HRVATSKE - OGRANAK VIŠKOVO

OBAVIJEŠT

U TIJEKU NATJEČAJ ZA LITERARNE RADOVE

Natječaj za literarne radove, Matice hrvatske, ogranka Viškovo raspisan krajem prosinca prošle godine produžava se do Dana Općine.

Natječaj za literarni rad

Natjecati se mogu svi stanovnici Općine Viškovo. Tekst može biti napisan hrvatskim književnim jezikom ili čakavskim narječjem. Tema je slobodna.

Radovi poslati na sljedeću adresu:

MH – ogrank Viškovo, Voziće 3, 51 216 Viškovo

Najuspješniji rad bit će nagrađen i tiskan.

Pozivamo sve mještane, koji se bave literarnim stvaralaštvom, da sudjeluju u ovom natječaju. Ogranak MH Viškovo nudi suradnju i mogućnost tiskanja radova.

U tijeku je natječaj Ustanove Ivan Matetić Ronjgov za literarne radove učenika na čakavskom jeziku "Proljeće u Ronjima"

ČAKAVČIĆI PUL RONJGI 11
izdvajamo

SAN

*Kad na večer tiko
pokuca na vrata,
umorne oči sklapa
i va kamara zavlada.
Va glavah
na kušineh tad
novi se svet raja.
I puno put
nan je žal
kad san
zameni novi dan.*

Ema Žauhar, 7.

JUBAV

*Saki se pita kako će znat
Kad rabi jubav poznat.
Kad nekega voli, čovek ponemi,
Kuda god pasuje, va neš zadeje.
Ne moreš niš razumet,
Ni va škole na mire ne more sedet.
Jubav je lepa, ma more bit i grda,
A jubavna beseda mehka je i trda.
Ni teško navadit se ča rabi znat,
Ma je teško pravu jubav poznat.*

Jasmina Mišković, 7. r.

IZ RADA USTANOVE IVAN MATETIĆ RONJGOV

17. OŽUKA, S POČETKOM U 19 SATI U DOMU HRVATSKIH BRANI TELJA
VIŠKOVO BITI ĆE ODRŽANO PREDSTAVLJANJE DOKUMENTARNOG FILMA
REDATELJA BERNARDINA MODRIĆA

MANTINJADA PO RONJGOVEMU

Dokumentarni film riječkog redatelja Bernardina Modrića »Mantinjada po Ronjgovemu«, posvećen liku i djelu barda istarsko-primorske glazbe Ivana Matetića Ronjgova, javnosti Viškova biti će predstavljen 17. ožujka u Domu hrvatskih branitelja, sa početkom u 19 sati.

Pretpremijerno prikazivanje dokumentarca bilo je održano krajem prosinca u Ronjgima, na prigodnoj svečanosti Ustanove Ivan Matetić Ronjgov. Pretpremijernom projekcijom zaokružen je niz manifestacija kojima se tijekom 2005. godine obilježavala 125. obljetnica Matetićeva rođenja. Tijekom protekla dva mjeseca projekcije filma održane su u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku, u Omišlju, Zagrebu, Opatiji, i napokon, dokumentarac se vraća u rodni kraj iz kojega je veliki skladatelj i potekao.

Dokumentarni film »MantinjadapoRonjgovemu« posvećen je životu i djelu barda istarsko-primorske glazbe Ivana Matetića Ronjgova. Film je sniman u Rijeci, Primorju, na otocima i u Istri. Uz arhivske snimke film bilježi i dokumentira izjave ljudi koji su bili Matetićevi suvremenici, te izvedbe riječkih glazbenika

– instrumentalista i pjevača. Dokumentarni film pratii nastanak i izvedbe njegovih najznačajnijih djela. Skladbe: »Galiotova pesan«, »Čaće moj«, »Roženice«, »Mantinjada domaćemu kraju«, »Malo mantinjade v Rike na palade«, »Naš kanat je lip«, »Na mamin grobak« svrstavaju ga u red najistaknutijih skladatelja hrvatske i svjetske zborske literature. Ivan Matetić Ronjgov čitav je život posvetio autohtonom narodnom glazbenom izrazu Istre, Hrvatskog primorja i otoka. Odgonetnuo je i teoretski objasnio njegove zakonitosti, znanstveno utemeljio tzv. »istarSKUljesticu«. Opus Ivana Matetića Ronjgova uključuje više od tisuću zapisa narodne glazbe, harmonizirao je i obradio na stotine napjeva, napisao desetak velikih vokalnih skladbi.

Dokumentarni film snimljen je u produkciji »Istra filma« i u sklopu filmskog ciklusa »Patristica Fluminensia«, posvećenom zaslužnim građanima Rijeke. Scenaristi su: Dušan Prašelj, koji je izabrao i glazbu, Bernardin Modrić i Lovorka Ruck, snimatelj filma bio je Robert Kalčić, a priopovjedač Vladimir Pernić.

Zahvaljujući velikoj kulturno-prosvjetnoj vrijednosti filma učenici svih uzrasta najbolje će shvatiti što je istarska ljestvica i koja je velična Matetića za njeno bilježenje i očuvanje.

D. Brusić

9.-11. TRAVNJA 2006.

XIV. MATETIĆEVI DANI – SVEČANOST ZBORSKOG PJEVANJA

ULOGA CLUSTERIZACIJE U SVIJETU

U ovom ćemo članku pokušati približiti pojam clusterizacija kroz ulogu tog procesa kroz moderni razvoj gospodarstva. Spomenuti ćemo samo da je cluster uređeni skup nezavisnih elemenata (poslovnih subjekata, institucija, građana, udruga...) koje povezuju zajednička očekivanja prvenstveno povećanja konkurentnosti, proizvodnosti, uslužnosti.

Clusterizacija je proces, razvojni proces, kojim se stvara poticajno okruženje za procese integracije (povezivanja) odnosno izgrađivanja koordiniranog i kooperativnog ponašanja, te podizanja poduzetničke, gospodarske i poslovne kulture.

Svima je poznato da zajedništvo (ovdje mislimo u poduzetništvu) „kad se male ruke slože“ stvara snagu, poboljšava konkurentnu sposobnost, ne samo onih koji se udružuju, već i samog prostora gdje se stvara takvo poticajno okruženje.

Danas, clusterizacija ima ključnu ulogu u razvoju poduzetništva. Ovim se procesom pokreće revitalizacija poslovanja i poslovne politike u regijama temeljene na komparativnim prednostima regije i inovacijama. To je sustavni proces izgradnje poduzetničkog društva.

Čak i u slučajevima kada clusterizacija usmjerava na aktivnu, lokalnu i regionalnu tradiciju u sebi nosi neke nove elemente poduzetničkog razvoja:

- Porast inicijativa u mikroekonomskom-lokalnom okruženju
- Povećanje konkurentnosti poslovnih subjekata na jedan dugoročan i sustavni pristup
- Iстicanje lokalnih i regionalnih specifičnosti
- Poboljšanje umrežavanja među tvrtkama, izgrađivanje povjerenja i povećanje te ubrzanje razmijene informacija
- Bolje korištenje novca u razvoju poduzetništva i investiranja u poslovne zone
- Koordiniranje sredstava dobivenih od raznih izvora za poticanje gospodarstva i poduzetništva
- Selekcija gospodarskih inicijativa tržišnim nadmetanjem
- Razvoj zajedničke odgovornosti i kooperacije u učenju i inovacijama
- Partnerstvo u preuzimanju odgovornosti za poduzetnički i gospodarski razvoj dijeli se podjednako na tri nivoa (no to se partnerstvo gradi u tzv. razvojnoj spirali odnosno traže se sve bolji i bolji partnerski odnosi):
 - Tvrte, poslovne subjekte (koje se umrežavaju u clustere) zajedno sa gospodarskim asocijacijama i razne institucije
 - upravu i samoupravu zajedno sa udrugama koje djeluju na području samouprava,
 - razvojne - akademske zajednice (škole,

- fakulteti, razvojno-istraživački centri)
- Clusterizacija podupire i razvija tzv. učeće organizacije, jer je ona to i sama, temelji se na znanju i inovacijama.

Clusterizacija doprinosi boljoj informiranosti, izradi analiza rasta i razvoja, umrežavanju, lobiranju, promoviranju izvoza, otkrivanju regionalnih zanimljivosti.

U jednoj analizi 34 clusterizacije na području Europe uočeno je da je svima zajedničko područja rada kooperativnost sa upravama i samoupravama i promoviranje lokalnog i regionalnog tržista.

Clusterizacija je dugotrajan proces. Ona se ne može razumijeti kao jedan alat, metoda kojom se postiže gospodarski rast. To je koncept regionalnog gospodarskog razvoja i kao takav veoma osjetljiv na lokalno-regionalno okruženje.

Ne samo da se clusterizacija prilagođava lokalnim resursima, već se ona mora provoditi na lokalnoj politici i poduzetničkoj tradiciji. Međunarodni utjecaj ima ulogu u oblikovanju clusterizacije, ali najveći je lokalni utjecaj. U svakoj zemlji clusterizacija ima svoj - specifičan tijek. U nekim zemljama taj proces ide prema novim tehnologijama i inovacijskoj politici (središta stručnjaka u Finskoj, Vinnväxt u Švedskoj), negdje se razvoj usmjerava na regionalnoj osnovi (Flanders clusterova politika).

Danas jedan od najvažnijih clustera u svijetu, Silicon Valley, početno gotovo da nije imao odlike clusterizacije, da bi zatim postalo metafora ili uzorni model za taj proces širom svijeta: uključujući Motorsport Valley u Velikoj britaniji, Arve Tehnic Valley, Pariz Optics Valley u Francuskoj, Flanders multimedia Valley i DSP valley (mikroelektroničke) u Belgiji itd.

Clusterizacija se razvila kako nova politička prepoznatljivost, veoma često na poduzetničkom rastu tradicionalnih vrijednosti; regionalne, inovacijske i industrijske. Ponekad je to jednostavna revitalizacija poduzetništva kroz clusterizaciju temeljenu na tradicionalnim vrijednostima, ali u sve više i više zemalja clusterizacija donosi i stvara novi poduzetnički, gospodarski iskorak.

Podloga ovog članka Analiza clusterizacije u svijetu autora: Orjan Solvell, Goran Lindqvist i Christian Ketels - The Cluster Initiative Greenbook u kojoj se analizira 519 clusterizacija u svijetu.

U sljedećem ćemo Glasniku dati informaciju što je konkretno učinjeno na našem području (prvenstveno Viškovu), koje je prepoznatljivo kao poduzetnička općina.

Boris Detan, prof.

ŽENSKI PJEVAČKI ZBOR MARINIĆI

20. obljetnicu djelovanja ženski pjevački zbor obilježio je prigodnim koncertom u Domu Marinići

BOŽIĆNO-NOVOGODIŠNJI KONCERT UZ PJEŠMU I ZVUKE TAMBURICA

Dvadeseta obljetnica Ženskog pjevačkog zbora Marinići, održana 16. prosinca prošle godine, protekla je u znaku Božićno-novogodišnjeg koncerta. Uz domaćine u svečanom programu nastupili su Hrvatski tamburaški zbor "Vila Halubja", Mješoviti zbor DVD Opatija i tamburaški sastav "Gora" iz Ravne Gore.

Tijekom dvadeset godina u zboru je djelovalo mnogo pjevačica, posebna priznanja dodijeljena su čanicama koje su u rad zbara utkale dvadeset godina svoga slobodnog vremena i ljubav prema pjesmi: Mirjana Baćić, Dušanka Frlan, Sonja Filčić, Anđelka Pavlin, Ljerka Prpić, Bosiljka Tibljaš i Vasilija Tibljaš, dok su Vera Srok i Milena Mihelić već postale i počasne članice.

Nisu zaboravljene ni čanice, koje u zboru djeluju više od deset godina: Jardas, Branka Stipetić, i Ana Tešar. Posebno priznanje dodijeljeno i predsjednici zbara Ljerki Prpić za 15 godina vođenja zbara.

Priznanje je dodijeljeno i počasnim članovima, a to su: Biljana Stipetić-Kalinić, Edo Prpić, Mirjana Hlača i Milutin Frlan, a za dugogodišnju suradnju zahvalnice su uručene: KUD-u "Žažara" iz Zlobina, Hrvatskom tamburaškom zboru "Vila Halubja" Viškovo, Udrudi Halubajke i Crvenom križu Viškovo. Zahvalama su nagrađene i suradnice, "tiha pratnja" koje redovno pomažu zboru: Nada Benaš, Gabrijela Blažić, Avelina Blažić, Grozdana Filčić, Anđelka Gali, Milanka Host, Mirjana Hlača, Ivanka Juretić, Gospava Jelisej i Senka Srok.

Raznovrstan glazbeni program duševio je brojne po-

Čestitke slavljenicima a uputili su i dirigenti gostujućih zborova sjetioce. Druženje uz vesele pjesme tamburaša iz Ravne Gore i prigodnu zakusku potrajalo je do kasnih večernjih sati.

Humanitarni koncert u povodu Dana bolesnika

U povodu Dana bolesnika, 12. veljače 2006. čanice ženskog pjevačkog zbara prigodnim su pjevanjem popratile svečanu misu u Kliničkom bolničkom centru u Rijeci. Tradicionalnim humanitarnim nastupom čanice zbara svake godine nastoje razveseliti ili barem donekle uljepšati dane bolesnima te djeci, štićenicima domova u Gradu Rijeci.

D. Brusić

OPĆINSKA ORGANIZACIJA CRVENOG KRIŽA VIŠKOVO

U POSJETI ŠTIĆENICIMA DJEĆJEG DOMA IVANA BRLIĆ MAŽURANIĆ

POKLONI ZA NAJMLAĐE

U sklopu višegodišnje suradnje s Centrom Ivana Brlić Mažuranić, predstavnice OO Crveni križ Viškovo, predvođene predsjednicom Natalijom Mladenić, posjetile su 7. prosinca 2005. godine štićenike doma u Rijeci, uručivši im tom prigodom donaciju vrijednu 2.500, kn. Predmeti za intimnu upotrebu, 30 kilograma robe i igračke namijenjene najmlađima uručene su ravnateljici Doma Sonji Kapelan.

OBAVIJEST MJEŠTANIMA

Pozivaju se mještani koji žele predati robu ili predmete u prostorije OO CK Viškovo da se obrate predsjednici Nataliji Mladenić, zbog dogovora o rasporedu njihova preuzimanja na tel: 091/574 65 16. Također se pozivaju mlade osobe zainteresirane za rad udruge da nam se prijave.

VIŠKOVSKI RAZGOVORI

**GRAĐANSKA ZAJEDNICA ŽENA
- OGRANAK VIŠKOVO**

27. 03. 2006. DOM HRVATSKIH
18,30 SATI BRANITELJA VIŠKOVO

**ORGANIZIRA TRIBINU:
RODITELJI I DJECA PREPOZNAJTE
OPASNOST UPORABE DROGA
"ŽIVOTU DA, NE OVISNOSTI"**

Gost: dr. Slavko Sakoman

Tribina je namijenjena djeci i odraslima, da se što bolje upoznaju sa preventivnom zlouporabom droga i opojnih sredstava u lokalnoj sredini, te sa ulogom roditelja i lokalnih vlasti u tom procesu.

IZ RADA UDRUGA

MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR HALUBJAN – NASTAVLJA RAD POD DIRIGENTSkom PALICOM ZORANA BADJUKE

USUSRET NOVIM NASTUPIMA

ČLANOVI ZBORA POZIVAJU SVE KOJI I MAJU SLUHA, A ZAINTERESIRANI SU ZA ZBORSKO PJEVANJE U UGODNOJ ATMOSFERI, DA IM SE PRIDRUŽE.

Viškovski zbor koji će za dvije godine obilježiti stotu obljetnicu postojanja, u više je navrata proživljavao razdoblja privremenih prekida djelovanja. Jedno od takvih razdoblja predstavljala je i prošlogodišnja "prisilna" stanka, koja je uslijedila zbog bolesti i dugotrajnog oporavka maestra Lea Ivančića, koji je zbor vodio od 1974. godine. Pod njegovim vodstvom zbor bilježi brojne nastupe, a pod nazivom Združeni zborovi Kastavštine zajednički je nastupao i sa zborom iz Kastva.

Unatoč „zatišju“ duh zajedništva i povremena druženja održali su zajedništvo članova zbora. Početkom veljače ove godine dirigentsku palicu preuzima maestro Zoran Badjuk i zbor nastavlja sa redovnim radom i probama.

- Najvažnije je uspostaviti kontinuitet u radu i redovitost u sudjelovanju na probama, koje se za sada održavaju jednom u tjednu - ističe maestro Badjuk. Važan korak u budućem radu predstavlja daljnje stvaranje i obogaćivanje repertoara, koji će se sastojati od dva dijela - dosadašnjeg repertoara zbora, ali i novih skladbi. Pri tome je važno i sudjelovanje članova zbora, čime se ujedno utječe na oživljavanje atmosfere rada. Naravno, odabir pjesama prvenstveno ovisi o kvaliteti zbora. Osnovu rada predstavljaju pjesme primorskog kraja, odnosno čakavskog idioma. Početak rada zasniva se na već dobro uvježbanim skladbama, kako bi se postigla što bolja uvježbanost i kvaliteta izvedbe.

UDRUGA HALUBAJKE

NEĆ STAREGA, NEĆ NOVEGA

No, tanto je pasalo 2005. Isto ko smo finile z božićno novoletnju revijun. Prišlo je puno judi pa nan je dvorana va našen Dome na Viškoven bila skoro premiča. Bilo je tu i mladega i starega, ma najvažnije je to da smo ovo leto skupile više soldi za decu Doma Ivana Brlić Mažuranić z Lovrana ieh pasano leto. Va tako lepen štimunge prišlo je Novo leto i nova dela.

Kot i sako leto, sedamnajstega januara, na Brege, zatulil je Antonjski rog. Maškare su dobole vlast va Općine, a naš načelnik malo fraja. Meštar Pinel dobil je ključi, a i Kraljicu, kaće mu do pusnega utorka delat kumpaniju.

Samo četiri dani pokle počelo je maškarano ludilo z karnevalskun povorkun ka je po sunce počela, a z dažjon finila. Ma kad se za tanac i maškare živeje to nikemu ne pači.

Pokle tega naše pupe bile su va povorke va Opatije i Lovrane. Velo finale maškaranega kravala bilo je dvajsetišestega februara na Rečken Korze. Ma bile smo tako srdačne da smo pobrale veli, veli pljesak! Ovo leto nan se za razliku od pasaneh i samo nebo nasmelo i poslalo nan sunce da bi se to skupa zgledalo još lepše.

Ma koliko god da štajon maškar dura, vavek brzo

Dirigent Zoran Badjuk

Glazbenu naobrazbu stekao je u Glazbenoj školi Ivan Matetić Ronjgov u Rijeci, koju je pohađao uz gimnazijsko školovanje. S obzirom da je ljubav prema glazbi obiteljsko naslijeđe, Zoran počinje djelovati kao zborovođa već u srednjoškolskim danima. Prva iskustva stječe uz oca Vinka, poznatog zborovođu. Ukrzo počinje voditi zbor u Kostreni, a potom i u Škrljevu.

Životni put privremeno zaustavlja njegovu dirigentsku karijeru, te se opredjeljuje za pomorstvo i „kruh sa sedam kora“. Nakon godina provedenih na moru slijedi i povratak prvo bitnoj ljubavi – glazbi. Ukrzo se ponovno angažira u vođenju zborova, te preuzima Mješoviti zbor na Drenovi i mušku klapu, a od početka veljače ove godine ravnatelj je Mješovitim zborom „Halubjan“.

Prema riječima predsjednika zbora Franje Mladenica i potpredsjednika Blaženka Brnčića prvenstveni zadatak predsjedništva kluba je permanentan rad na povećanju čanstva. Stoga se pozivaju svi koji imaju sluha, a zainteresirani su za zborsko pjevanje u ugodnoj atmosferi, da im se pridruže.

D. Brusić

pasa. Ne reče se bez vraka da se ča je lepo kratko traje. Tako smo i na pusni utorak na Brege dočekale zvončari, podelili neć nagradi i zapalili brižnega pusta ki je i ovo leto bil krov za se grdo ča je bilo pasano leto, za se gužvi i raškujane cesti va našen lepen Viškove.

Sada je se opet po staren, ključi smo vrnuli, Pinela na fraj, Kraljicu poslali na dopust... Večer je bil zadnji ovoletnji pusni tanac. I opet se spočetka.

Najprvo malo počinut, čapat libri pod ruku i obrnut se škole i dele. Aš leto je komač počelo, a nas seh skupa čeka još puno lepeh momenti i predstavljanja našega voljenega kraja po Hrvackoj i svete.

Kade god da smo vavek na Vas mislimo.

Vaše Halubajke
K&R

HALUBAJSKE MAŽORETKINJE

USPJEŠNE NA DRŽAVNEN PRVENSTVE MAŽORI TIMI VA POŽEGE

Miloo mojeeeee! Milooo... I još va uhe zvoni to se neč milo. A ča ćeš! Reče se da se domaćina nikad ne odbija, leh poštima se ča ti ponudi, pak smo tako "morate" i mi. Na se ko uho se j' kantalo "milo moje"... A kako smo samo juhuhalo po slavonski, a kolo tancale... se mi umemo! Zato, kamo got pridemo, zajedin šušur storimo i već nas si poznaju kot veselu kunpaniju!

Ala no, vrnimo se na početak. Tr znate da smo opet negdere landrale. Kot i sako leto, i ovo su Halubajske mažoretkinje šle na Državno prvenstvo mažori timi, ovega vijaja va Požegu.

Požega je grad va istočnen kraje lepe naše. Po sen sega je to drugačji kraj od našega Halubja. Tamo sunce zilazi z zemji i zalazi va zemju. Se je ravno i zemjato. Nigdere kamičića.

Va Požegu je prišlo čuda divojak z cele Hrvatske. Z čuda njih već smo se trefevale pasaneh let, a neke smo prvi put videle. Saki je povedal od svojega kraja, izmenila se mišljenja i telefonski broji, aš danaska najraji komuniciramo SMS-on pak nan adresi ne rabe. I to je najlepče i najvredneje ča se dogaja na teh susretek. Poznanstva i prijateljstva ka se stiču za celo živjenje.

Prišle su tu i mažoretkinje z Cavtata, Sinja, Splita, Ludbrega, Požegi, Ivanić-grada i još čuda drugih. Uglavnon su to se timi predstavniki gradi, jedino smo mi z mesta ko bi moglo već postat i grad koliko je naraslo.

Bile smo jako lepo smještene, va apartmaneh ki su se zvali Stari grad i Vila Marija kot va popularneh sa punicah. Ma da ne mislite kako smo samo po špašeh hodile moran povedet da smo i vredno delale. Prvi dan – petak – bilo je takmičenje va solo tance. Predstavljale su nas Arijana Sušanj i Marina Žiković. Malice su delale kot da su z palicun rojene. Mahale, pohićevale, svijale se... Njihov je nastup ocijenjen z najvišemi ocjenami. Zasluzeno. Zapolne su bili nastupi

juniorki va kategorije twirl grupa. I tu su pokazale se ča najboje umeju.

Zapažen nastup

Naporan dan. Večer - proglašenje prveh mesti va teh kategorijah i put va Nizozemsku. Par bodi nan je falelo za poč na svjetsko prvenstvo. Ma ne remo! Dobro, neka ovega vijaja gre ki drugi, mi smo već bile, ma čemo poč još!

Subota je bila dan natjecanja mlađeh juniorki. Ma da ste to videli. Onako miće, srdašne, narihtane... A prestrašene, smučene... Najraje bi bile pobegle doma.

Neka je i mamu pozivala. Ma kad je muzika zasopla, trenerice su njin rekli: "Ala cure – najboje ča morete za naše Halubje!" Malice su glavi zdignule, oštrega koraka i širokoga osmjeha zavladale su dvoransken parketon. Cela je Požega pjeskala i zijala "Istra! Istra!" Gledatelji su nas nazvali Istrijenki aš da tako govorimo, po istrijanski. No, pak dobro.

Malo smo njin povedeli detaljnije skudar smo, zaspraven - jako blizu Istre.

Zapolne su bila takmičenja seniorki. A ne reče se badave da su halubajske nogi lepe. Pljeskalo se, kantalo i veselilo. Nastup je bil originalan i jako zapažen.

I tako korajne i zadovojne, tu subotu počastile smo se izlaskon va grad. Imele smo i dodatni razlog, aš je naša Sanda imela rojendan. Parićale smo joj iznenadenje. Kupile smo tortu i fešta je počela. Zajedin su Slavonci načuhali prave "bećarice". Rado su se prikoštali i navadili se domaće pjesmi. Kantali su z nami se do drugega dana.

I nakon sega ja vavek rečen: "Sagdere je lepo – doma najlepče!"

Prekrasna si Slavonijo, ma mane vavek fali Halubajski kamik!

Nina Dukić

IZ RADA UDRUGA

NK HALUBJAN - NA POMOLU RJEŠENJE PROBLEMA SVLAČIONICA I RASVJETE

ZNAČAJAN POMAK U RJEŠAVANJU GLAVNOG PROBLEMA KLUBA

Sastanak održan 15. veljače 2006. godine u službenom prostoru nogometnog kluba vrlo ozbiljno je najavio početak rješavanja problema svlačionica i rasvjete na pomoćnom igralištu. Sudionici sastanka bili su: načelnik Općine Viškovo Goran Petrc, član poglavarstva zadužen za resor kulture, tjelesne kulture, sporta, briga o djeci, odgoju i osnovnom obrazovanju Jadranko Lučić, arhitekt Tomislav Kukin i predstavnici Upravnog odbora kluba zaduženi za suradnju s Općinom Viškovo. Konačni dogovor a može se kazati i zaključak je, da se prestane "samo pričati" i počne raditi. Prvi i temeljni korak u radu je izrada prostorne i projektne dokumentacije u "režiji" poznatog arhitekte Tomislava Kukina, uz primjenu svih zakonskih obveza i procedura. Sigurno je da će to malo duže trajati ali u konačnici dobiti ćemo pravu stvar. Krenulo je!

Novi Zakon o sportu

Što očekivati od novog Zakon o sportu, kojeg bi Sabor trebao izglasati sredinom godine? Možda donese nešto novo? Niz novih zakonskih odredbi za sportske udruge građana trebale bi značiti i neke promjene u sustavu finansiranja, ali nije realno očekivati promjenu poreznog sustava ili značajnije olakšice u primjeni dosadašnjeg. ipak mi živimo u prezaduženoj državi. Ali ljudski je nadati se, jer mi se nalazimo u osnovi amaterskog sporta, gdje dolazi do selekcije usmjeravanja djece do 18 godina i neminovnosti postojanja uvjeta za rad.

Aktivnosti u klubu

Pauza u prijelaznom razdoblju za seniorsku ekipu

PAMELA SAMARDIĆ

DRŽAVNA PRVAKINJA U STRELJAŠTVU

Za one koji ništa ne znaju o Pameli, kao i o streljaštvu, par uvodnih riječi....

Imam 20 godina, po struci sam frizerka i hotelijer, pa kada je sve to tako krenulo, zašto ne i streljačica, iako sam to otkrila već u osnovnoj školi. Za sve je kriv prvenstveno bratić s kojim sam se puškama i pištoljima igrala oko kuće dok jednog dana u školu nije došao trener Zoran Janjić i ja sam odmah pristala okušati se u streljaštvu.

Osnovna razlika između streličarstva i streljaštva, što si oboje probala je?

U streličarstvu se gađa lukom i strijelom, a u streljaštvu puškom ili pištoljem, možete birati između zračnog pištolja i puške ili malokalibarske, s velikim pravim metcima.

Pamela je li se ikad dogodilo da se malo zakačiš s nekim pa da mu onako, usput spomeneš što treniraš?

Pa dosada se to nikada nije desilo, ali nikad ne reci nikad. Najbolje mi ide sve, ali da istaknem, najviše volim pucati standard puškom na deset metara.

I nešto o natjecanjima, uspjesima...

Pa ako pričamo o medaljama njih ima oko sedamdesetak, od prvih mjesteta pa nadalje. Počelo je s lokalnim natjecanjima na kojima sam pokazala vrlo dobre re-

trajala je nešto više od mjesec dana. U tom razdoblju dobili su i novog trenera Marinka Šestana. Jesenski dio prvenstva nije dao kvalitetne igre, naravno u konačnici ni rezultate, ni bodove pa je rastanak Božidara Matijevića i kluba bio neizbjeglan. Omladinski pogon je imao dva tjedna duži odmor, i u tom razdoblju također je došlo do kadrovske promjene. Trener juniora Zdravko Pugelj je iz osobnih razloga zatražio raskid suradnje, a na njegovu mjesto je imenovan Đani Sinožić, trener koji je već radio u klubu i većinu igrača vrlo dobro poznaje. Stožer trenera u omladinskom pogonu je povećan, zbog sve većih zahtjeva u trenažnom procesu. Za rad s vratarima imenovan je Dean Mladenović, vratar s prvoligaškim iskustvom. Sigurno je da će svi vratari a pogotovo najmladi imati što naučiti od njega, jer uloga vratara u današnjem nogometu je vrlo specifična i zahtjeva punu motoričku i funkcionalnu sposobnost.

Na kraju i informacija da su dugo očekivani "aluminijski golovi 5x2m", za najmlađe članove kluba – morčiće, stigli, znači proljeće na zelenoj travici.

za Udrugu N.K Halubjan:
Branko Milković, dipl.ing.

zultate, a kasnije je to krenulo samo od sebe, pa sam sudjelovala na državnim i međunarodnim. Od svega navedenog najviše se ističe ulazak u hrvatsku reprezentaciju sa šesnaest godina što mnogi ističu kao uranjeno, no pokazalo se izvrsnim za napredak. Bila je to dobra uvertira za dva europska natjecanja. Na posljednjem državnom natjecanju, nakon dvije godine bez treniranja, osvojila sam prvo mjesto.

A sada malo o praktičnim stvarima u streljaštvu, je li to skup sport i koliko se isplati trenirati gledajući na sve to dugoročno?

Govoreći samo o opremi, što uključuje hlače, jaknu, cipele, rukavicu, i najbitnije pušku, riječ je o ciframa preko dvadesetak tisuća kuna. Kada osvojim prvo mjesto od trenera dobijem 400 kn i medalju od HSS-a, a trener se zove Dragan Čakardić-Koko. Streljaštvo se isplati trenirati isključivo za svoj guš, financijski je slabo isplativo.

Željela bi naglasiti da u sportovima koji nisu eksponirani kao nogomet i sl. nema ulaganja u perspektivne mlade sportaše, koji imaju drukčije interese od većine.

S Pamelom je u pratnji došao i njezin dečko Saša, pa ćemo zaključnu riječ prepustiti njemu!

Od trenutka kada sam je upoznao pa do sada, Pamela me stalno iznenađuje i polako uvlači u svoj svijet streljašnja. Ona na sve to gleda ozbiljno, što pokazuju i njeni rezultati. Na prvi pogled gledala me malo s visoka, no s vremenom je to postalo drukčije pošto sam ja viši od nje!!!

Katarina Pernar

2. ZIMSKI TRIATLON I 3. ZIMSKI DUATLON GROBNIK- PLATAK

U zimsko tmurno i prohladno jutro 19. veljače na parkiralištu poznate grobničke gospodinice "Putnik" skupina hrabrih natjecatelja užurbano je spremala svoje bicikle, skije i ostalu opremu uz pomoć prijatelja, pod budnim okom vrijednih organizatora, znatiželjnim pogledima slučajnih prolaznika i pred objektivom jedne TV ekipe. Nakon kraćeg upoznavanja sa stazom i propozicijama krenuli su na start "2. zimskog triatlona i 3. zimskog duatlona Grobnik-Platak" u organizaciji Brdsko biciklističkog kluba "Kvarner-Ferenčić" iz Viškova i triatlon kluba "Rival" iz Rijeke. Dolazak dijela prijavljenih natjecatelja iz Hrvatske i Italije spriječile su vremenske neprilike pa je broj sudionika bio nešto manji od očekivanog.

Zahtjevna trasa velike visinske razlike bila je podijeljena u tri etape: 1. etapa trčanje četiri km. 2. etapa bicikl od Grobnika do Gornjeg Jelenja u dužini od 13 km, te 3. etapa (samo za triatlon) skijaško trčanje dužine 9 km (G. Jelenje – Platak).

Na cilj 2. etape na Gornjem Jelenju prvi je stigao Đani Simčić (u vremenu od 0:49:50) i time "odnio" pobjedu u duatlonu. Nekoliko minuta kasnije na prolaznoj točki bicikl je skijama zamijenio Ildo Gržić i nastavio šumskom cestom prema Platku s uvjerljivom prednošću pred konkurenčiom. Ipak, ciljnom crtom na Platku prvi je prošao Slovenac Lapanija Pio (vrijeme 2:00:47) koji je vidno oduševljen stazu ocijenio kao jedinstvenu u svojoj ljepoti i raznolikosti.

ODRŽANA REDOVNA IZBORNA GODIŠNJA SKUPŠTI NA BBK KVARNER- FERENČIĆ IZ VIŠKOVA

ELVIS SUŠANJ - PREDSJEDNIK KLUBA

Pred sam početak nove takmičarske sezone 3. ožujka održana je redovna izborna skupština "Brdsko biciklističkog kluba Kvarner Ferenčić" u viškovskom Domu hrvatskih branitelja. Nakon pozdravne riječi sportski direktor kluba Ildo Gržić izvjestio je osamdesetak prisutnih članova i gostiju o aktivnostima i finansijskom poslovanju kluba u protekloj godini.

Uslijedilo je glasovanje na kojem je za novog predsjednika izabran mladi i perspektivni poduzetnik Elvis Sušanj.

Kako je istaknuto "BBK Kvarner Ferenčić" je u 2005. godini bio najuspješniji brdsko biciklistički klub u Hrvatskoj. Za svoje uspjehe plaketama su nagrađeni: Đani Simčić državni prvak u kategoriji U 23, 1. mjesto u kupu RH (pobjednik u svih sedam utrka), 77. mjesto na svjetskom prvenstvu, Viena Balen državna prvakinja u kategoriji žene elite, 2. mjesto u kupu RH, 66. na svjetskom prvenstvu, Stjepan Fak (U 23) 3. u prvenstvu Hrvatske, 4. u kupu RH, Prenkpaj Patrik (junior) 3. u kupu RH, Kamber Marko (junior) 3. u kupu RH, Gržić Ildo (master 2) prvak Hrvatske, 1. u kupu RH, Deni Balen (početnik U 13) prvak Hrvatske, 1. u kupu RH, Vlček Ivan (početnik U 13) 4. državnom prvenstvu, 2. u kupu RH, Pelosa Dino (početnik U 13) 3. u kupu RH, Vranješ Loris Početnik U 15) 1. u kupu RH, Saršon Hrvoje početnik U 15) 3. u kupu RH, Bezjak Marko (početnik U15) 2. na državnom prvenstvu, 4. u kupu RH, Denis Lučić za nesobični trenerski rad, "sestra" (medicinska) Silva Kamber za neizostavno

Rezultati u duatlonu po kategorijama:
-25 god. 1. Đani Simčić 2. Kamber Marko 3. Škulić Alan
40-49 god. 1. Tijanić Zdenko, 2. Brajković Veljko, Zorko Davor.
Rezultati za triatlon po kategorijama:
50+: 1. Lapanija Pio
40-49 god.: 1. Ildo Gržić, 2. Šegota Damir, 3. Marot Damir
26-39 god.: 1. Alberin Dino

U planinarskom domu "Sušak" organiziran je ručak za sudionike i dodjela odličja najuspješnijima. Druženje je nastavljeno u ugodnoj atmosferi uz analizu natjecanja, prepričavanje doživljaja, topli čaj i pokoju pivu, nakon čega su umorni, ali zadovoljni natjecatelji otišli na zasluženi odmor i oporavak.

Prisutni su pohvalili organizatore koji će dogodine na istoj trasi organizirati državno prvenstvo u zimskom triatlonu.

Tekst i fotografije:
Paulo Dukić

bdijenje nad sudionicima klupskega događanja te najvećim sponzorima.

Osim po rezultatima, klub je bio i najaktivniji u organizaciji biciklističkih manifestacija pa se tako mogu izdvojiti: Zimski duatlon – triatlon, Noćna bike avantura, Maraton Vrbovsko, MTB maraton Lisac, MTB Park šuma Lužina, 4. XC Ronjgi, XC Rokova u Klani, trodnevno druženje Eco bike maraton Platak te brojne aktivnosti na popularizaciji biciklizma, sporta i turizma našega kraja pogotovo među mlađima.

Skupu je bio nazočan i tajnik Hrvatskog biciklističkog saveza Ivo Rilović koji je u prigodnom govoru pohvalio ozbiljnost i rad kluba te podijelio specijalne nagrade HBS najboljim MTB takmičarima Đaniju Simčiću, Vieni Balen i BBK Kvarneru kao najboljem MTB klubu u Hrvatskoj. Druženje se nastavilo u ugodnom raspoloženju uz jelo i piće i projekciju fotografija s klupskih utrka. □

OBAHAJANJE HALUBAJSKEH ZVONČARI

SAKO LETO,
ODVAVEK I ZA-
VAVEK OBAHAJAJU
ZVONČARI SVOJA
SELA. VA SAKEN
JI H SELE JUDI RADI
DOČEKAJU.

Bit zvončar ne znači oprtit zvonac i kanpanat. Bit zvončar znači pokazat kemu pripadaš, čgov si i kade ti je mesto. Reć sakemu da si svoj na svojen, da trdo stojiš na svojen kamike i z raširenimi rukami z mačukun v ruke poručuješ: "Volin i čuvan svoj kraj!"

I sako leto odvavek i zavavek obahajaju zvončari svoja sela. Z sakega od njih – neki je zvončar. Oživeju, magari na kratko, stare šterni i zapuščeni putiči. Tresu se skodi i volti od veseloga koraka potresujki. Va saken jih sele judi radi dočekaju. Paričaju ča ki more i ume, ma nastoje da se užanca ne zatare, aš kako judi reču: "Da mu vrah zel krijancu ki pozabi staru užancu!" A naša se užanca neće i ne sme zatrt!

Očutila san to i ovo leto, aš san kanpanala, kumpanjala jih si tri dni. Več san čuda puti rekla da ako mi je za vin čega žal ča san ženska, onput je to za vin tega ča ne moren bit zvončar. Sreća da je užanca hodit za zvončari. Poč vavek naprvo i daje! Zato mi valda nijedan ne zameri ča za njimi odvavek kraman po celi dnevi.

Pusna je nedeja. Spaćena san aš san celu noć va Dome prolunpala. Ma ni bilo spanja. Več se rano i va kuće šušuralo. I z naše kuće gredu dva zvončara. Otac i brat.

Nedeja, 7 i pol jutro. Kolona auti h Marčejan. Gjedan kako saki ima zvončarsku bandericu. Zvončarski auto se mora prepozнат! Pul Bačurkineh otprta vrata nekadašnje oštarije. Tu j' okupljalište. Gjedan jih. Zima j' za ponemet. Oni v kratke rukaveh! Hitaju na se vele ofče koži, nameščuju zvonac. Korak – dva, za provu ako dobro zvoni. Stišču špagi junačka pleča. Mišičave, grebujave, jake ruki mačuku drže. Strašne maškari glavu pokrivaju. Smeju se krepki halubajski muži, porivuju, zijaju, nazdravljaju. Neki su oci i svoji miči pripejali. Vežuju jih, paričuju, davaju uputi kako se moraju ponašat i ča delat. Za zvončara se vadi od mičeh nog. Na njih svet stoji!

Najedanputa je fičić zafikal. Eeeeeee! Čul se j' glas z čuda grl. Zatulili su rogi, zasopla j' armunika, truba i bubanj. Krenuli su! Greduuuu!!!

Na početke bandera. Trdega koraka i krepke ruki Damir maše š njun, štiman i zadovojan aš nosi svoj i naš ponos va svojeh rukah. Za njin kapo mičeh zvončari – miči Mačak. Pak zvončarići. Zovu jih miči, magari va njih kuca velo zvončarsko srce. Kapo od veleh, pak onda ONI! Ponos našega kraja. 150 zvončari! San sa nasrhnjena. Zvoni, zvoni, rompota, kjepeče... Duhtor Mirić njin v usta šprica lekariju. Ovista isprobano pomaže! Domaća rakijica! Da stepli dušu i telo i da koraja. Ovakovega duhtora nigdere ni! Zato i su zvončari si tako krepki i zdravi. Zad celun kolonun tače se medo. Naš Muha. Pun je voji za kumedijat. Komač čeka ženske strašit i lovit. Pejaju ga dva črni. Naš Dare i Kiko. Grdi, rasparani, očrnjeni. Z broskvun ka visi z starega rucaka. Se po užance. Sobun vuču Pusta. Pohičuju ga, vritnjaču i delaju nemotarije. Neka trpi, aš je kriv za se ča se j' nekemu slabo dogodilo. A viš ga, na! Zvončarići kanpanaju, aš nekako na pošep teče! Črni se kot sam vrah! A tr je pravi vrah i se j' vražjo va njin! To je naš Mladen! Kuliko će obrazi obušat oveh dan!

Nedeja - od Bačurkineh - do Korze

Nedejni dan kunpanija gre od Bačurkineh do Brentarića, pak va Marčejsko selo. Va njin su najštimaneji Marčejci, aš to je njih kamik. Jože komandant se j' zajedin prikopčal. Nima on mira kad čuje zvona. A tr ni ni čudo! Tulika leta je š njimi obahajal! San ga pod ruku prijela. Ja i barba Jože. Kot dve kruši na zvončareh. Od Marčei pomalo se prtimo h Garičen, pak Kličen. Čujen kako zvončari hvale dobar Kličev presnac. Od Klič gremo Globičen, pak Zorzičen, pak preko Krasni Lučićen Grohovcu. Tamo se j' guštala prava domaća hrana. Kopir na lešo i režnji. Ma će žarit! Va saken sele muzika sope. Tanca se i veseli. Red je da zvončari zatancaju z ženskemi z sela i tako poštimaјu selo i njih trud kega su uložile paričajući zvončaron jilo. Prilika je to da se počakula z judi keh se ne vidi saki dan. A to je najlepče i najvredneje. Od Lučić se pomalo

spuščamo h Saršonon, pak zdolun va Zavučinu, oko Jankova i zgorun va Tončevac va Biškupovo selo. Po uskoj cestice, mej gromačami kot kaška, hodila je zvončarska kolona. Mahali su joj boriči z Plešivca, jujali se va ritme zvonci. Pul Biškup smo se najili dobre juhi, pak tako okrejeni šli daje Brtunon, preko Koši h Mladeničen, pak po zada Trtnon. Mojen Trtnon. Va mičo selo kega skoro da več i ni. Va njin moja nona peče najboje orehnjači, supice, puhanci i dok je nje zvončari če vavek čekat pun stol sega i sačesa. Pul Trtan je bila štacija kade se j' šilo puci, aš su več trbuhi narasli, pak su popuščevali dušice. A neki su i dečju mast iskalii! Od Trtan se po Pojane gre Jurašon, pak daje Blažičen. A tamo je bila prava fešta. Udržil se Mladeničev orkestar i zvončarska muzika. Al se zviždalo! Kakov gušt! Ma smo tancali se po onen kamneni i peščeven! Od Blažič se gre na obed Petrcon. A je bila dobra pašta – šuta. Tancalo se j' na Petrčevoj šterne. A šlo se je i na balkone zvonit. A ja! Ki je kada direktor rezal ne?! Od Petrc po strmoj stazice zdolun Tibjašon, pak po ceste v Škurinju. Tamo su čekale kurijeri za na Korzo. A Korzo vre kot kotal! Soplo se, zijalo, kumedijalo. A kad su Halubajci prišli, karneval je doživel vrhunac! Skakalo se va fontanu, bedačilo i kumedijalo. Judi su jih pozdravljali i veselili se. Na glavnoj pozornice meštar Toni, krajica i Ošterman su čekali da pridu jušto Halubajci aš oni store najboji štimung i završnicu. Tako je bilo i ovega vijaja magari je, za moj gušt, falelo malo ognja, bakljadi i teh modernih nemotarij. Finili su zvončari prvi dan obahajanja. Prišli su doma blatni, trudni, z velemi žuji, ma zadovojni. Dočekala nas je mat z teplun juhun i z paričanun monturun za drugi dan.

Pondejak - put Kastva

Pundejak je bil kot narisan. Opreš poneštru a ono se belo! Sneg je zapall! Ava manel! Zima za puginut! Ščipje za obrazi! Mat njurga da nijedan normalan ne bi šal na ovu zimu pohajat. Odmašila je ke čemo se boli na se navuć, kako ona neće za nijenega po duhtoreh pohajat, kako smo bez pameti. Mašila je, mašila, ma nas je sejedin Bačurkinen pejala. Sneg je padal kot da je pogodil! Zvončari veseli! To je pravo vreme za njih! Niki ni od čera pomolal! Si su na broje! Opet gredu! Vavek naprvo! Danaska je dan obahajanja Kuta i kastfske strani. Krenulo se na 8 od Bačurkineh preko Vrtač, zdolun po šume h Koson. Kosi su pravo selo ko zajedin jutro dobro nahrani zvončari z domaćem i konbasicami i teplen čajom. Smešno je bilo videt kako se kot piliči stišču pod nekakovemi suncobrani. Natopila se koža z snežnimi pahuljicami, teške maškari postale su još teže. Ma se je daje šlo h Jardason Jačemu, pak Brnčičen, na Rudno, pred Kalinicu na Krajevce, pak Jelušičen. Tamo je bilo jako veselo aš muzikanti imaju pravu pozornicu na jenoj garaže, pak sopu veselo, a čut jih je zdolun po sen kraje. Daje gremo Jelovičanon. Cel šušur je bil tamo hodeč po onoj rebrice, aš je bilo jako opuzlo, pak je tako tuliko neki pal. A lahko past z sun onun monturun, a najteže je stat. Se su jedan drugega potezali, pa se j' zaključilo da će za k letu saki morat imet zimske gumi, a ne zlizani postoli. Od Jelovičan se gre Gornjen i Donjen Turkon, pak prek dragega Čikova Žegoton. Od Žegota preko Pavletića va – naš Kastav. Čeka tako star, z bršjanon obrastal i z olupjenimi gromačami opre sa svoja vrata i širokega srca primi sakega gosta, a posebno zvončari. Teško i pomalo prtili su se na Forticu se do Kastfskega trga, kade je složno ozvanjalo zvončarsko zvono, kastfska sloga i čulo se j' va zrake: "Si smo ga...!" Da se ne pozabi! Z Kastva se spuščamo Jurčičen. A Jurčič su pravo pusno selo. Pričeka nas maškarana kunpanija. Na pozornice, gromače spod zida, sope Jurčičeva muzika

i Robo, Postolić i Kuko, a Rošo pohaja z barilcun Jurčičeve belice. Si Jurčič su vane. Tanca se na plesnen podije jene garaži. Jurčiči, pravi stel! Od Jurčič gremo na Šporovu Jamu, pa Banon. Daje po šume, dolceh i ravnah Čikova. Al se padalo, drsalo i munjesalo! Ni nikakovo čudo po ten snegel! Preko Pojani zišli smo Kudejon, pak Tonetu Ferenc, pozada daje Srokon h Marijotu Pituru kade smo jili pravu domaću maneštricu. Pasujemo po Srokoven sele zgorun, pak dole na nekadašnji Srokov Kal kega več nažalost ni. Vokol Poldića primo se Tominičeven. Na tarace nekad jako poznate oštarije veselo se tanca i sladi z krafnama ke jako dobro storí Snježana. Daje nas put peja h Dovičičen. Va selo mojga oca. Vavek želi da prvi ujde va svoje selo, ma vidin da mu ni uspjelo ni ovo leto, magari zvonci nosi več nekuliko desetlječi. Ma će, će! Pul Dovičić se na šterne tanca, a nono i selski muški vavek kantaju po starinski. Lepo jih je čut i dragi mi je aš retko to več vidimo. Od Dovičić popreko spod Halubjana prihajamo Brnason. Arivala san va Sovičevu konobu i uživala va dihe bačav i kiselega kapuza. Več je jako zima, pak se nekako žvelteje gremo prema Širolan, pa na Vožišče, i va Sveti Matej na Breg. Forca ni molala. Još je glasa, moći i voji. Krepko kolo pul štandara za finiš pusnega pundejka. I gremo počnut, steplit se, aš jutra trebe opet poč!

Utorak - Smokvarija i Zamet

Utorak je jutro. Sunce sveti. Tanto je poznat da je mlado leto na vrateh. Zima j' jušto kako rabi. Danaska se gre na Smokvariju i Zamet. Tura je malo krača, pak čemo lagje. Fičić je čut! Kreće se od Bačurki. Al smo danaska bili časni oko paričevanja, pak smo malo zakasnili. Prikoštujemo se pul Mavri. Još je takoveh. Put nas daje peja va nekadajnu Pilanu i Jeans, pak h Gornjen Srokon

kade se je jila dobra pizza. Tačemo se Vajanom, pa po zada vanka na Vožišće h Joškinemu. Pred školun nas čeka čuda školani. Si su maškarani. I njin je danaska blagdan. Lepo je da i škola štim a naši običaji. Kroz Sveti Matej hodimo na Furićovo h Bariću na konbasice i dobri režnji. Daje po ceste, ne ceste, kanali, hodimo do gornjeh Marinčić, tamo h Vranješon. Od njih, nekudar po zada volok Mehota, pak Carića prišli smo Marinčen. Tamo j' bil obed va parke pred Domom. Čuda se je tancalo i uživalo va dobroj muzike i tripicah z Dori. Od Marinčić se gre Štefanon na dobre krafni, pak daje Pletencon. Od Pletenac zdolun na Pehin. Na nekoliko se mesti ni zvonilo. Nažalost! Spamestili su se zvončari drageh prijatelji ki nisu več š njimi, magari va njigoveh srceh zavavek! Z Pehina gremo Houston. Po toj ceste je vavek metež aš je usko, pa je šušur i rivanje. Daje gremo poštimat Zamečani tamo do Drnjević. Onput se vrnjamo pomalo zgorun. Gremo Tičen, pak na Trampov breg, pak Bezjakon. Daje po putice kroz gustu šumu Milohnon, pak Donjen Jugon i Gornjen Jugon kade je zadnja štacija pred sam finiš. Pul Jug je vavek veselo. Muzikanti se poprte na neku garažu, pak zamisle da su na pravo pozornice. Ozdola njin pjeskaju zvončari, kantaju njin, pozivaju jih na bis. A oni ga žižgaju! Čeka se da gre dan počnut, tako da se čapa malo škurini, kako bi lepče zgjedalo kada zvončari prihajaju na Breg. I kad pride ta doba, kreće se prema

Toto Matij

Furićevu. Tamo čekaju divojki z Kunpanije z Halubja, pak čemo si skupa va velu završnicu.

Lepo nan je bilo va saken kantuniče našega Halubja. Verujen da ste bar va misleh pasali sa sela z manun i spamestili se svojeh prijatelji i poznaniki ki va njih bivaju. Ako je i van bilo lepo, onda mi ni žal ča me ovako jako nogi bole!

Za vas pohajala
Nina Dukić

LJUBAV

Ljubav je Bog i Bog je ljubav. Ova rečenica ukratko može reći sve što o ljubavi trebamo znati. U srcu svakog čovjeka samo je jedan osjećaj koji može učiniti sve, baš sve - ljubav. Ljubav je dana ljudima od Boga kako bi im pokazala kojim putevima u životu trebaju krenuti. Putevi ljubavi idu iz srca i ljudskom su umu strani i nepoznati. Ljubav ne pozna granice a sve što proizlazi iz ljubavi ispravno je i podržano od strane Boga i prirode.

Ljubav je najviši zakon po kojem funkcioniira Sveti mir. Taj zakon vrlo je jednostavan. U svome srcu svaki čovjek zna što je ispravno a što nije. Zakon ljubavi koji je tamo zapisan svakom tko to želi pokazuje put. Putevi na koje nas navodi ljubav ponekad umu nisu jasni i po mjerilima razuma mogu izgledati potpuno krivi. No kada sjednemo u miru i tišini, stavimo ruke na srce i upitamo ga da li je nešto dobro za nas naše će nam srce uvijek točno odgovoriti. Ako je ono što pitamo za nas dobro u srcu ćemo osjetiti mir i ljubav, a ako nije srce će nam se stisnuti.

Naše srce nikad ne laže. Svaki čovjek u svom srcu ima odgovore na sva svoja pitanja i dileme. Zakon srca i ljubavi jedini je ispravni životni zakon. On nam je po-

klon od Boga, da bismo mogli ispravno živjeti, da bismo lakše prolazili kroz svakodnevne teškoće i probleme, i da bi naša duša išla putem kojim mora ići na najlakši način; uz što manje briga i problema.

Mnogi se ljudi odupiru onome što im srce govori. Oni žive po pravilima koja su im nametnuli drugi; roditelji, okolina, društvo u kojem se

BEZUVJETNA LJUBAV JE UŽI VANJE U SAMOM OSJEĆAJU LJUBAVI. ONA JE SAMA SEBI DOVOLJNA. KOLIKO LJUDI POZNAJETE KOJI SU SPREMNI BEZUVJETNO DATI LJUBAV?

kreću... Povode se za normama ponašanja koje su odredili neki drugi ljudi i slijede izmišljena pravila koja ih odvode sve dalje od onoga što im govore njihova srca. Sve za što čovjek doista u srcu osjeća da je istina i da proizlazi iz ljubavi, dobro je za njega i vodi ga prema sreći, miru, zdravlju, uspjehu. Ono za što čovjek osjeća u srcu da nije dobro za njega, da nije iz ljubavi, vodi ga u nesreću, nedovoljstvo, bolest i brže ili sporije u propast.

Ne smije se ići protiv ljubavi. Nikada! Tko ide protiv ljubavi ide protiv Boga, a to povlači za sobom posljedice. Jedna od najvećih povreda ljubavi je ubojstvo čovjeka, što uključuje i abortus. Put ljubavi iz čistog srca jedini je ispravni put. Prava ljubav je bezuvjetna. Ona ne zahtjeva ništa. Bezuvjetna ljubav je davanje bez očekivanja da nešto dobijemo zauzvrat. Bezuvjetna ljubav je uživanje u samom osjećaju ljubavi. Ona je sama sebi dovoljna. Koliko ljudi poznajete koji su spremni bezuvjetno dati ljubav?

Pogledajte u svoje srce i iskreno recite sami sebi da li vi znate voljeti bezuvjetno. Da li ste u stanju zbog ljubavi odreći se svojih stavova, morala, idealu, materijalnih vrijednosti? Što je najvažnije u vašem životu? Ljubav ili nešto drugo? Zakon ljubavi dao nam je Bog. Čije zakone vi slijedite? Ljudska ljubav nestalna je i promjenjiva, ovisi o mnogim vanjskim utjecajima i vrlo često nestane u trenu. Ono što nam ostaje zauvijek ljubav je od Boga.

Zauvijek mi se u sjećanje urezala rečenica iz jedne knjige: "Ako je Bog uz mene, tko je protiv mene?" A Bog je ljubav.

Obavijesti o meditacijama, molitvama i drugim načinima pomoći kojih možete povećati dotok ljubavi u svoj život dobiti ćete u Centru za osobni razvoj i poboljšanje kvalitete življenja Feniks, mob. 095/9112306, 091/5336655.

Vulić Sandra

HALUBAJSKI KUHAR

KUTAK ZA SMEH

Piše: Tomislav Širola

Teplo je. Pepić je brižan prišal z lehi, trudan od špricanja ruž i sel na šternu pred vrat da malo počine. Pomislio je: „Današnji dan ni bil lego za kupat se va more.“

Popil je žmuj mrzlega vina z konobi, al trudno telo je još neč poželetelo, da se okrepi. Kako mu ženi ni bilo doma, aš je šla ovisti put malo na daje, moral je sam neč parićat za večeru.

Kuhanje mu ni baš specijalnost, al' za salatu načinit, tu j' pravi „mačak“. Zel je va frižidere friško kuhane fažoleti i počel svoje kuharsko znanje. Malo soli, papra, uja, osta i počel je mešat va zdele. Ma kapac da bi i kapulica pasala nutra. Spamil se je da je pred vrat od konobi puna karijola kapule. Narezal je nekoliko ne baš velikeh glavic i se to zmešal. Okus ni baš bil oni pravi, ma glad je bila veča od vicij.

Malo za ten počeli su probavni problemi. Hodil je ta fažol vanka gore i dole. Malo je falilo da ni finil va bolnicu.

Tresuć se kot šiba dočekal je ženu i povedel joj ča mu se pripetilo. Optuževal ju ča mu je to stavila va fažoleti. No, kad su prišli na pogovor za „začini“ rekao je da je narezal samo jeno četiri miće kapulice.

- Ma kade si jih zel? – pitala je žena Pepića, a on će:
- Va karijole, pred konobun! – komač je onako debol propental.

JARIĆI

Na jesen se j' povedalo kako se gre kozi gnat hodeć Saršonon. Gazdarice j' to zelo celu šetemanu. Saki dan je pejala jenu (bilo jih je pet). Prč je imel dela ti dani!

Prišlo je proljeće. Sunce j' zapeklo, rožice su zadišele, trava se j' zazelenila. Z proljećen je prišlo i vreme kad su kozan trbuhi postali jako veli ča j' označilo i vreme za ojartit se. Jeno jutro kad san se sprtila z posteji i prišla med judi ki su već tri ure potekovali po kuće, dočekala me j' vijest: Koza j' zlegla! Tri su!

Si su bili jako veseli va kuće, pa tako i ja. Šla san hštalu videt prinove. Jako san njin se naveselila, i imela priliku da jih hranin na dudu, kot miču decu. Bili su mi tako pijažni. Komač san čekala da malo porastu pa da jih pejamo vanka na ravan.

Drugu večer bilo je već vreme za počspat, ma gazdarice još ni bilo h kuću. Čekala j' celu večer kraj druge kozi ka j' poleževala, pa blela, pa pohajala sematom. Znala je da će se danaska i tista ojarit. Neku dobu za polnočun, kad san duboko utočila va san, zbudil me j' glas: Samo j' jedan.

Pasali su još četiri dani. Štalu ku je do pred šetemanu dan delilo pet koz, sada ju je delilo i jedanajst mičeh jarić. Jeni su bili beli, drugi žuti, pa šari i kafeni... Starejeh se j' smjestilo va jedan pregrajeni prostor dok su najmlajsi mesto va sene delili z mamun kozun. Snješko, Pupa, Žučka i Moro bili su već dosti veliki i jaki za šetnju, a kako su počeli već jist pravu hranu, i za pašu. Ta se j' "šetnja" vaje brzo, pretvorila va potekovanje po dolce. Uru vremena su obletali na jenu stran, pa na drugu, pa za manun ka san vriskala i bežala od njih. Nekuliko dan

Se joj je bilo zajedin čaro, pa mu je rekla:

- Trubilo, mogla san ja ostati i prez muža i prez čuki! ■

kašneje, kada su nan se na paše pridružili i Sivko, Srna, Bjelka i ostali Bjelkoti (aš smo ostali bez inspiracije pak smo na kraje ostaleh četiri zvali z isten imenom), bil je živi šešur na ravne. Smiron su tekli jeni za drugemi, a kako su neken već počeli rogi rast, morali smo jih pazit kako se ne bi potukli z mičem. Ali uglavnon su bili dobri. Kako su rasli, paše su bile na smjenu; jedan dan veći, drugi dan manji. Kada bi prihajalo škuro, i vreme za poč doma, va ručcah san nosila lističi i kitice ke san njin kašneje va štale davala da pobrste. Vavek su mi jili z ruk. Nisan imela više straha, a oni su me jako voleli.

Pasalo j' nekuliko meseci. Jeno jutro me j' zbudil štrmor pod poneštrun. Prišla san do vrat kade su me ovaj put zbunili nepoznati judi ki su tekli nutra-vanka jako zijajuć, žureć. Stol je bil pun hrani Mat me j' zela k sebe, posela na kraj stola i dala mi kašicu. Malo po malo, dok san jila, stišal se j' i šešur, nastala j' potpuna tišina. Nigdere nikoga. Samo ja i mat za stolon. Zagjedala san se va neku emisiju na televizije... I odjedanput; duboki muški glasi, koraci – opeta šešur. Mat me j' posela na kauč i poravnala stolnjak. Va sekundu se j' jako puno judi našlo okol stola. Jako su govorili i smeli se. Nekeh san i poznala.

Do večer se j' konačno kuća raščistila.

– Ja bin šla jaričen – komač san dočekala pitat.

– A ni jih. – zdahnula j' teteta – šli su dugo.

– Kamo? – kot i saki otrok tela san znat pojedinosti.

– Va školu. Sada su veliki i moraju hodit va školu – pokušavala mi j' objasniti – Tamo će bivat.

Nisan više niš pitala. Znala san da si kad narastu, reduva školu, pak san verovala... I dok mi je ona tako na kauče povedala štoriju od jarić, barba je punil škrinju z paketiči friškega črenega mesa.

Tatjana Udović

JESTE LI ZNALI?

VAŽNOST VITAMINA ZA NAŠE ZDRAVLJE

VITAMINI A, D, K

U HLDNIM ZIMSKIM MJESECI MA, KADA SU NA POMOLU RAZNE PREHLADE I VIROZE, OD VELIKE JE VAŽNOSTI VODITI BRIGU O SVOME ZDRAVLJU TE PREVENIRATI UNOSOM ZDRAVIH HRANJIVIH TVARI. NEKA SE VAŠIM DELICIJAMA PRIDRUŽE I VITAMINI A, D, K...

VITAMIN A pojavljuje se u dva oblika: gotovi vitamin A (retinol) i provitamin A (beta-karoten). Aktivni oblici vitamina u animalnim tkivima su retinol, retinal i retinolska kiselina, dok se u biljkama nalazi u obliku karotenoida. Retinol je sastavni dio mrežnice oka te sudjeluje u hemijskim procesima pretvorbe svjetlosti u impuls u očnim živcima. Beta-karoten nema jak toksični potencijal, jer organizam kontrolira njegovu pretvorbu u A vitamin; ima svojstvo prevencije nekih karcinogenih oboljenja, npr. raka pluća; pomaže u snižavanju kolesterol u krvi te smanjuje pojavu srčanih bolesti; neizostavan za rast i stvaranje koštanog tkiva, zubi i za održavanje njihove čvrstoće; za razvoj; nužan staničnim membranama za dobar vid; ima dobar učinak na epitel stvarajući zdravo epitelno tkivo pa se koristi u liječenju različitih dermatoloških stanja; jača imunološki sustav; koristan u prevenciji bolesti respiratornog sustava; pomaže u liječenju emfizema; djeluje u suzbijanju poremećaja povezanih s alergijskim reakcijama i astmom; važan u pohranjivanju masti u organizmu; neophodan pri razgradnji proteina; pomaže u liječenju akni, bora, gnojnih ekcema, čireva, crnog prišta; antioksidativnog djelovanja – štiti organizam od štetnog djelovanja slobodnih radikala i djeluje preventivno na ubrzane oksidativne procese u stanicama zbog kojih dolazi do njihova oštećenja, ubrzana starenja i propadanja.

Najbolje je uzimati pripravke s beta-karotenom iz kojeg organizam sam regulira pretvorbu u vitamin A, koji spada u skupinu vitamina topivih u masti, pa je za njegovu pravilnu apsorpciju potrebno konzumirati hranu koja sadrži masnoće. Vitamine topljive u masti (vitamini A, D, E, K) nije potrebno konzumirati svaki dan jer ih organizam može pohraniti (u jetri), ali sukladno tome postoji opasnost od predoziranja, za razliku od onih topljivih u vodi koje organizam ne može pohraniti pa ih moramo češće konzumirati. Optimalni dnevni unos vitamina A je 1,5–2,5 mg, a najbolji izvor su: mrkva, riba i riblje ulje, jetra, mlijeko i mliječni proizvodi, žumanjak jajeta, maslac, zeleno povrće (kelj), rajčica, žuto voće (marelica, limun, ananas, banana), integralni kruh.

Manjak vitamina A uzrokuje razne infekcije jer dolazi do sušenja staničnih membrana, čija je struktura i funkcija ovisna o vitaminu A, pa nametnici prodiru u organizam.

Javlja se slabljenje vida te otežana prilagodba na mrak (noćna sljepota). Simptomi nedostatka su: alergijske reakcije, gubitak apetita, problemi s kožom, suha perutava naborana koža, akne, opadanje kose, lomljivi nokti i kosa bez sjaja, umor, povećana sklonost infekcijama, osjetljivost na svjetlo, premalo

suzne tekućine, sužavanje slušnog polja, oštećenje unutarnjeg uha, poremećaj ravnoteže, promjene na staničnim stjenkama (posebice na sluznici dišnih i spolnih organa), poremećaji u probavnom traktu (želucu i crijevima) i jetri, kod djece poremećaj rasta. Dijabetičari nemaju mogućnost pretvorbe beta-karotena u vitamin A pa ga treba izbjegavati.

Kod predoziranja (hipervitaminoze) pojavljuje se toksično djelovanje vitamina A na organizam (simptomi su: narančasta koža, opadanje kose, mučnine, povraćanje, glavobolja, proljev, zamućeni vid, bolovi u kostima, promjene na kostima, nekontrolirani pokreti i grčenje prstiju, glavobolje, poremećaji u mjesечnim ciklusima, povećanje jetre, upale slezene i limfnih žlijezda, koža počinje svrbiti i peći, anemija, promjene na leukocitima, kod trudnica se odražava vrlo problematično po pitanju djeteta – izaziva teške razvojne poremećaje). Postoji mogućnost trovanja ako ga konzumiramo previše, ali to su velike količine koje je razumnom prehranom nemoguće unijeti, već u sintetiziranom obliku.

VITAMIN D (kalciferol) obuhvaća skupinu od sedam tvari koje izložene UV zrakama postaju aktivne. Sintetizira se iz provitamina D pod utjecajem Sunčeve svjetlosti (tzv. "sunčani vitamin") i jedini je vitamin kojeg tijelo samo proizvodi, a dva najvažnija oblika u ljudskom organizmu su ergokalciferol ili vitamin D2 i kolekalciferol ili vitamin D3. Provitamin za D2 (ergosterin) nalazi se u gljivama i kokošjim jajima. Najznačajniji je vitamin u razdoblju rasta i razvoja; potreban za čvrste kosti te može spriječiti nastanak i liječiti rahiči; potreban za mineralizaciju kosti i zubi (poboljšava i nužan je za apsorpciju Ca i PO₄³⁻); pomaže u očuvanju ravnoteže minerala kalcija i fosfora; važan za živce.

Optimalni dnevni unos iznosi 1,5–2,5 mg, a izvor su: riblje ulje (vitamina D2), jaja, margarin, maslac, sir, riba (losos, list), kamenice, gljive. Sunčanje do tri puta tjedno 10–15 minuta zadovoljava tjelesne potrebe organizma za proizvodnju vitamina D.

Deficit je čest kod dijabetičara, osoba poremećenog rada bubrega, poremećene apsorpcije masnoća i kod ciroze jetre. Simptomi pomanjkanja su: slabost u mišićima, grčevi i velika sklonost upalama. Rahiči je avitaminoza vitamina D, najčešća kod djece, a posljedica su O ili X noge, deformacije čeljusti i lubanje, krivi zubi. Česti poremećaj pomanjkanja vitamina D je osteoporozna, omekšanje kostiju zbog smanjene apsorpcije kalcija. Višak vitamina D je izuzetno opasan za djecu; uzrokuje reapsorpciju (uklanjanje viška) Ca iz koštanih tkiva u meka tkiva kao što su srce i jetra što onemogućuje normalan rad tih organa. Simptomi predozi-

MANJINE KRAFNE

85 dkg muke (mehke), 15 dkg putra, 7 dkg cukara, 2 vrećice suhega kvasa, 3,5 dcl mleka, 6 žutanjak, 2 cela jaja, žličica soli, rum, limunova korica, 1 l uja za friganje, trda marmelada za punjenje ili cikulada.

ranja su: povraćanje, proljev, glavobolja, zubobolja, slabost, žđ, prekomjerno mokrenje, upale oči, jak svrbež kože, taloženje kamenca u organizmu.

VITAMIN K ima važnu ulogu u zgrušavanju krvi. Dva su njegova prirodna oblika: K1 (filokinon) koji nastaje u zelenim biljkama i K2 (menakinon) koji nastaje u organizmu pomoću Escherichia coli bakterija u debelom crijevu. Ostali pripadnici te skupine su sintetskog podrijetla (K3-7). Pomaže u očuvanju čvrstoće kostiju u starosti; regulira povezivanje važnih minerala u kostima, dok s vitaminom D sudjeluje u izgradnji i razgradnji kostiju.

Optimalni dnevni unos je 0,07–0,15 mg, a izvor su: jetra, zeleno povrće (kupus, cvjetača, špinat), soja, smeđa riža, govedina, zobene puhljice.

Nedostatak je rijedak, a javlja se kad ga organizam iz nekog razloga ne može apsorbirati; novorođenčad ga nema jer im nije posve razvijena flora probavnog trakta; javlja se deficit kod starijih osoba zbog jednolične hrane siromašne vitaminima; kod osoba s tegobama žuč ili jetrom, kod cistične fibroze, kod teških prehrabnenih ili crijevnih tegoba.

Simptomi pomanjkanja su: sporije zgrušnjavanje krvi (zbog dugog uzimanja antibiotika), sporije zacjeljivanje rana, krvarenje (često desni) – vide se kao "plave mrlje".

Hemoraglija je bolest uzrokovana nedostatkom vitamina K, a manifestira se kao nemogućnost zgrušnjavanja krvi. Predoziranje je rijetko jer vitamin K nije otrovan, a ako do njega ipak dođe, simptomi su mučnina i alergijske reakcije.

Snježana Miter

Ako van se vidi da je sega toga puno, prepolovite. Od cele doze moralo bi biti 30 krafni. Prvo leh počnete mesit steplite kuhinju. Se namernice moraju biti mjačne, skoro pa teple. Steplimo mleko, da bude mjačno, dodajmo omekšan putar, cukar, sol, jaja, ruma i limuncinovu koricu. Prosejmo muku i izmešajmo kvas. Dodajmo mleko z drugimi sastojkima. Testo nan mora va zdele biti fanj mehko, ako ni, dodajmo mjačnega mleka. Neka nan se z palentacon dobro tuče. Tucimo ga okole kvarat ure da se delaju mehurići. Pokrijmo ga tavijonom da se na teplen dobro zdigne. Premesimo ga na daske, pokrijmo, pa neka se opet zdigne. Onputa ga rastakajmo prst debelo. Z žmujon na lahko označimo krafne, a pol testa pustimo za pokrit marmeladu. Stavimo na saki kolumbarić kuščić marmelade, a moremo mesto marmelade staviti kuščić cikulade.

Pokrijmo z drugun polovicun testa i z žmujon odrezimo krafne. Od ostatka testa storimo druge krafne. Neka se na daske pokrivene još malo zdižu. Steplimo pol uja, (morda ćemo morat promenit uje za vreme friganja) kad je uje tepli, onput stavimo krafne, ali tako da onaj del ki je ležal na daske bude gore na uje. Kad se ofrigaju z jene strane, obrnjimo ih. Neka se ofrigaju. Stavimo ih ocedit na harteni tavijol, složimo na pijat i posijmo z cukaron va prahe.

Ostali su nan belanjki. Ča z njimi?

Zamesimo jeno testo za suhi kolačići:

½ kg muke, kvarat od kila masti, pest cukara, 1 paketič vaniličnog cukara, 2 žlice kiselega vrhnja, 1 pecilni prah, 1 jaje

Mast dobro zmešat da se zapeni. Prosejemo muku z pecilnim prahom. Zamesimo se va zdele. Ako je testo malo pretrdo dodajmo kiselega vrhnja. Rastakajmo testo, prst debelo i rezimo okrugle kolačiće. Stavimo ih da se malo zapeču. Stucimo jako trd belanjak z malo cukara. Na saki kolačić stavimo žličcu belanjka i posipajmo ga z grubo rezanemi orehi al'mendulami. Zapecimo ga ne jako teploj peknjice.

BUHTLE AL' PUHANCI

60 dkg muke (mehke), 2 vrećice suhega kvasa, 2-3 dcl mleka, 7 žličica uja, 7 žličica cukara, 4 žutanjka, 10 dkg margarina al' masti za mazanje, korice limuncina, trde marmelade za nadjev.

Prosejmo muku i zmešajmo z kvasonom. Mleko, uje, cukar, žutanjci, sol i ribanu koricu limuncina, malo steplimo i zamesimo testo da se more tuči va zdele. Tucimo ga z kuharicun okole kvarat ure. Kad se pokažu mehurići, pokrijemo ga z teplen tavijonom i stavimo na teplo da se dobro zdigne. Dasku posipajmo z mukom, pa na nju stavimo testo i premesimo ga. Ako je jako mehko dodajmo muke.

Zamesimo pagačicu i stavimo je opet va zdele da se zdiže. Kad se dobro zdigne rastakajmo testo prst debelo. Razrezimo ga na kvadratiči. Dobit ćemo okole 20 kvadratiča. Va saka stavimo kuščić trde marmelade i zavijmo hljeđačce. Štampana namažimo i složimo puhanac do puhanca. Pokrijmo ih z teplen tavijonom, pa neka se još malo na teplen zdignu. Onda ih namočimo z rastopljenom margarinom al' mašču i stavimo ih peći va peknjicu. Neka se lepo rumeno speču. Posipajmo jih z cukaron va prahe. Ovo testo morete upotrebít za orehnjaču, makovnjaču, štrudel od rožići, al' sira i sl.

Jelka Žilić

IZ RADA KNJIŽNICE HALUBAJSKA ZORA

KNJIŽNI CI URUČENA VRIJEDNA DONACIJA
WÜESTENROT STAMBENE ŠTEDIONICE

FOTOKOPIRNI APARAT ZA POTREBE KNJIŽNICE

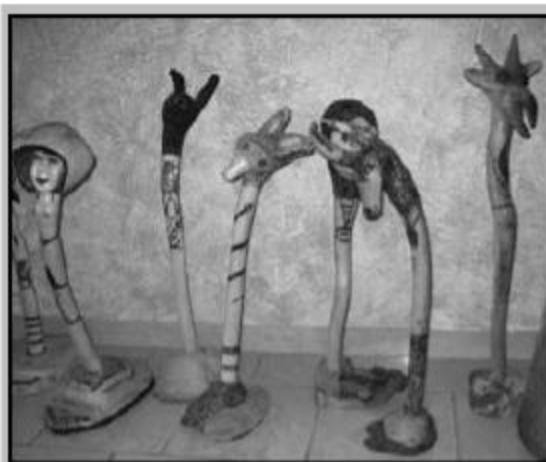
U Narodnoj knjižnici i čitaonici Halubajska zora, Središnjoj knjižnici u Marinićima, tijekom studenog i prosinca, jednom tjedno u poslijepodnevnim satima održavana je likovna radionica "MOJA KUĆICA - MOJA SLOBODICA" pod sponzorstvom Wüestenrot stambene štedionice. U zabavnom druženju, djeca su koristeći materijale štedionice, bojala, crtala i pokušala napraviti svoju kućicu iz snova. nakon završene radionice, predstavnice štedionice, gđa. Marija Barić i gđa. Dinka Salihagić, podijelile su djeci mali znak pažnje - kućicu kasicu sa zanimljivim sadržajem (novčanik, privjesak za mobitel i kemijska olovka).

Sponzor radionice gosp. Mislav Galler, direktor poslovnog područja Istra i Primorje i gđa. Marija Barić,

dostavili su vrijedan poklon i pod bor u Središnjoj knjižnici u Marinićima - fotokopirni uređaj za potrebe Ogranka Viškovo. Zahvaljujemo im i ovim putem.

(pripremila: Branka Miocić, ravnateljica)

I KNJIŽNICA U ZNAKU MAŠKARA

U Središnjoj knjižnici u Marinićima moglo se u "pusno vreme" pogledati prigodnu izložbu bačuka. Josip Lučić Cenelin pronašao ih je u prirodi i s puno ljubavi i pažnje ih "poluštral" da im produži vijek trajanja.

Posebnu zanimljivost predstavlja i "Anka", žena koja žanje, izrađena od slavonskog drveta, poklon našoj Općini prijateljske nam Općine Ernestinovo. I Anka je dobila novo ruho - Josip Lučić je specijalno za nju napravio prigodnu drvenu masku sa vlasuljom, pa nam je i Anka maškarana.

POSJET DJECE DJEĆJEG VRTIĆA "POTOK" IZ RIJEKE

U dogovoru s tetama i voditeljicom dječjeg vrtića "Potok" iz Rijeke 60-ak djece posjetilo je našu Knjižnicu u Marinićima. Posebno ih je oduševila izložba bačuka Josipa Lučića, koja je postavljena u povodu maškarana. Djeca su, i sama maškarana, pažljivo i s velikim zanimanjem razgledala izložbu, a Knjižnici darovala slikovnicu "Moja prva priča", koju je napisala i oslikala jedna njihova djevojčica.

Tete su najavile još posjeta, pa je to nadamo se i početak daljnje uspješne suradnje.

POSJET DJECE DJEĆJEG VRTIĆA ZVONČICA

Dječji vrtić "Zvončica" redovito posjećuje Knjižnicu u Marinićima. Ovaj puta su nam došli maškarani mali (djeca) i veliki (tete) lavovi. Zajedničkim snagama mama i teta nastala je prekrasna maska u kojoj su se, poput pravih lavova, ponosno šepurila djeca i tete iz vrtića.

PREDAVANJE O ESPERANTU

Esperanto društvo Rijeka održati će predavanje o esperantu u prostoriji Središnje knjižnice u Marinićima.

Prijave za predavanje primaju se do kraja ožujka. Svi zainteresirani mogu se prijaviti osobno u Knjižnicu ili na tel: 682-404 ili 258-362.

STRUČNA ZA ODRASLE

GEORGE, David: OBRAZOVANJE DAROVITIH (kako prepoznati i obrazovati darovite i talentirane učenike, namijenjena odgajateljima, profesorima, pedagozima i psihologima)

GLADWELL, Malcolm: TREPTAJ (knjiga o intuiciji sa puno primjera)

BUZAN, Tony: MOĆ KREATIVNE INTELIGENCIJE (on će učiniti za mozak ono što je Stephen Hawking učinio za svemir)

COLEMAN, John: DIPLOMACIJA PRIJEVAROM (istiniti prikaz dvojčne i izdajničke politike britanske i američke vlade)

LEVITT, Steven: FRIKONOMIJA (vragolasti ekonomist pročava zagonetke svakodnevnoga života)

CAMPBELL, Don: MOZART EFEKT (primjena moći glazbe za iscjeljivanje tijela, jačanje uma i oslobođanje kreativnog duha)

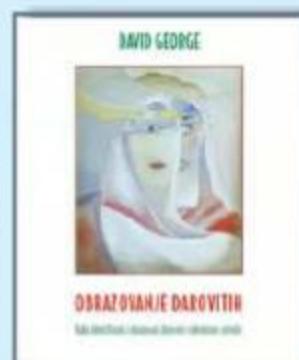
TOMAC, Zdravko: PONOĆNE MISLI (zapisi o svijetu ideja, duhovnosti, Bogu, misticizmu...)

MENADŽER NA MAFIJAŠKI NAČIN (sablasno brutalno duhot uvid u poslovni svijet)

KIYOSAKI, Robert T.: BOGATI OTAC SIROMAŠNI OTAC (što bogati uče svoju djecu o novcu, a siromašni i srednja klasa ne!)

HRVATSKI JEZIK U DODIRU S EUROPSKIM JEZICIMA (prilagodba posuđenica, i metodologija proučavanja leksičkog posuđivanja, kao i osobine dodira između navedenih jezika...)

SMITH, Sean: J. K. ROWLING (biografija temeljena na istraživanjima i razgovorima s ljudima koji su je okruživali i od kojih su mnogi bili nadahnuti za likove u romanima o Harryju Potteru)

KUTAK ZA RODITELJE

PINTO, Gabrielle: HOMEOPATIJA U LIJEĆENJU DJECE (vrsta 'učini sam' vodič, namijenjena čitatelju koji ne zna ništa ili zna malo o homeopatiji)

VITALE MEISTER, Barbara: JEDNOROZI SU STVARNI (pristup učenju desnom hemisferom mozga, jedinstveni testovi za roditelje i učitelje koji omogućuju prepoznavanje sklonosti u učenju)

BROOKS, Robert: OTPORNA DJECA (njegovanje djetetove snage, nade i optimizma, obvezna lektira za svakog roditelja koji želi da mu djeca preuzmu kontrolu nad svojim životima)

GOLDBERG, Sally: RAZVOJNE IGRE ZA PREDŠKOLSKO DIJETE (168 inovativnih igara za malu djecu)

RIERA, Michael: OSTANITE POVEZANI SA SVOJIM TINEJDŽEROM (kako čuti što Vam stvarno kažu)

GINOTT, Haim G.: IZMEĐU RODITELJA I TINEJDŽERA (podsjetnik za roditelje koji su zaboravili svoje burne godine)

SELIGMAN, Martin: OPTIMISTIČNO DIJETE (provjereni program za prevenciju i trajnu zaštitu djece od depresije)

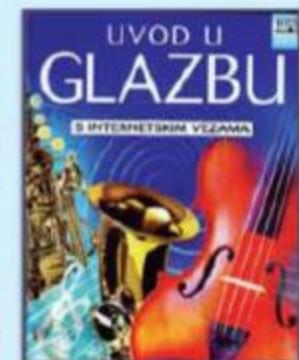
MONTESSORI, Maria: DIJETE TAJNA DJETINJSTVA (o odgoju i poduci, za taj proces trebamo Zahvaliti odrasloj osobi ali i djetetovu vlastitom ostvarivanju)

STRUČNA ZA DJECU I MLADEŽ

UVOD U GLAZBU S INTERNETSKIM VEZAMA (o svakom glazbenom stilu, s podacima o skladanju, izvođenju, filmskoj glazbi i...)

MATKOVIĆ, Maja: PRAVOPIS I GRAMATIKA STIHOME I SLIKOM (na najzabavniji i duhovitiji način nastoji djecu upoznati s temeljima hrvatske gramatike i pravilima pismenosti)

HUGES, Liza: INTERNET (jednostavno i razumljivo o internetu)

MUNDA-KOBASIĆ, Vesna: TEEN MODA (modni savjetnik)

BELETISTIKA ZA ODRASLE

MURAKAMI, Haruki: TVRDO KUHANA ZEMALJSKA ČUDESA & KRAJ SVIJETA (hiperaktivni i domišljati roman u kojem pisac ponire u vrtlog zapadnjačke svijesti, spoj cyber-punka i kafkijanske fantazije)

HOUELLEBECQ, Michel: MOGUĆNOST OTOKA (odiseja ljudske vrste u SF-sekvencama ali i stvarno putovanje nakraj noći zapadnog čovječanstva, zaokuplja ga presjek društva kroz pojedinačne svijesti, njihove sudbine)

MARAINI, Dacia: BROD ZA KOBE (japanski dnevnik ili anatomijska sjećanja o vremenu provedenom u Japanu)

LETHEM, JONATHAN: TVRDAVA SAMOĆE (Lovac u žitu našega doba, roman o jednoj generaciji, o bijeloj i crnoj Americi, priča o uspjehu i neuspjehu, o američkom snu i svemu što on nije)

NORFOLK, Lawrence: LEMPRIEROV RJEČNIK (prvjenac, povijesni triler koji se zbiva u predvečerje Francuske revolucije)

MEĐIMOREC, Miroslav: FRANKFURTSKA VEZA (o tajnom ratu hrvatskih i srpskih obavještajaca, uzbudljiva špijunska priča)

RAOS, Predrag: VERTIKALA (put od tisuću milja počinje jednim korakom no što ako pred njim стоји stepenica viša od Himalaja?)

VALAND, Janko: KLEP SIDRA (jedinstven enigmatski tekst, autor vlada različitim jezičnim izražajima, posebno je vrijedna kao literarno djelo, ali i uzorni udžbenik)

MONTENO, Kemal: ZA SVE MOJE LJUBAVI (prva knjiga poezije jednog od najpopularnijih i najuspješnijih autora šansone na području jugoistočne Europe)

TOURNIER, Michel: METEORI (roman o paru jednojajčanih blizanaca koje skupno zovu Jean-Paul, pisac poseže za tom temom da bi istražio neiscrpan niz dvojnosti)

KNIJEVINA NA ENGLESKOM

HOUSES OF THE WORLD (preko 2000 fotografija u boji koje prikazuju različita arhitektonска rješenja u gradnji kuća u gradu, na selu, na planini, na obali...)

INTERIOR DESIGN ATLAS (na više od 1000 stranica data su različita rješenja unutrašnjeg uređenja našega doma)

BELETISTIKA ZA DJECU I MLADEŽ

OSBORNE, Will i Mary Pope: MUMIJE I PIRAMIDE (nova pustolovina za Ivana i Anu u kojoj istražuju svijet mumija)

STONE, R.L.: STRAŠNO GROZNO (potpuno nova serija, hoće li se naš novi lik Max Doyle ikad riješiti duhova saznat ćete ako budete dovoljno hrabri da pročitate ovu seriju...)

GUENDISCH, Karin: COSMIN (o jednom 12-god. dječaku romskog porijekla koji je prestao ići u školu...)

KAYE, Marilyn: UNIŠTENI SNOVI (novi nastavak Replike, 19., Amy ima ekstrasenzorne sposobnosti ali kako ih se riješiti...)

JEFFERIES, Cindy: ZVIJEZDA U USPONU (spremite se za pjevačku senzaciju...)

SAGE, Angie: MAGIKA (novi bestseler za ljubitelje čarobnjaštva)

CHAMBERS, Aidan: RAZGLEDNICE IZ NIČIJE ZEMLJE (prijevod ozbiljnog tinejdžerskog romana, i zahtijeva posebnu pažnju)

MOWLL, Joshua: TRILOGIJA DRUŽBE OPERACIJA CRVENI JERIHON (priča o dvoje mlađih ljudi koji su upleteni u zanimljivu pustolovinu... koja ima nezamislive posljedice na cijeli svijet) ■

